

# **Vyškovský cedník 2016**

**Sborník oceněných prací  
literární soutěže pro děti,  
mládež a dospělé Vyškovska**

**Vyhlašovatelé:**

**Tři brány  
komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci**

**Klub přátel KKD**

**Knihovna Karla Dvořáčka**

## Obsah

Úvodní slovo předsedkyně poroty .....	5
Účastníci, motto, porota .....	6
Vyhodnocení soutěže .....	7
Tereza Ferziková – Všechno není takové, jak se zdá .....	8
Jana Dolejšová - Opora .....	12
Veronika Tupá – Milionové Vánoce .....	14
Monika Kasperová – Nesnáším bipolární poruchu... je skvělá .....	22
Lucia Tutková – Andělé mezi námi .....	26
Pavla Dordová – Prázdná mysl .....	31
Kateřina Orságová – Říci si sbohem.....	37
Dagmar Stryjová – Můj přítel lišák .....	45



## Už po desáté

V roce 2016 proběhl již desátý ročník Literární soutěže Vyškovský cedník.

Vzpomínám na dobu, kdy soutěž vznikala. Bylo rozhodnuto, že bude určena dětem a mládeži a proběhne ve dvou kategoriích, 1. kategorie pro jedenácti až patnáctileté, 2. kategorie pro šestnáctileté až dvacetileté. Rozhodující bude věk, kterého soutěžící dosáhne v daném roce. Tvořily se stanovy, z několika návrhů se vybíralo logo, domlouvala se forma propagace, ustanovila se odborná porota. A pak už jsme s napětím očekávali soutěžní práce.

Je třeba říci, že od počátku vzbudila soutěž značnou pozornost, obě kategorie byly hojně obeslány. Tak to zůstalo i v dalších ročnících. Před třemi roky došlo k rozšíření o další kategorii. Původní samostatná literární soutěž pro dospělé byla přiřazena k Vyškovskému cedníku jako třetí kategorie pro účastníky nad dvacet let. Je pravda, že účast v této kategorii je zatím malá, ale pomalu i tato kategorie nabírá dech.

Je potěšující, že každoročně má porota z čeho vybírat. Literárních talentů je ve Vyškově a na Vyškovsku dost. A těší nás i to, že mnohá jména se každoročně opakují. Znamená to, že práce zaslaná do soutěže není náhodným výtvořem, ale že autoři se psaním zabývají a literární soutěž je pro ně příležitostí porovnat svá díla s díly svých vrstevníků.

Nezbývá než si přát, aby tato krásná tvůrčí práce neutuchala ani v budoucnu.

Mgr. Libuše Procházková, předsedkyně odborné poroty

## Účastníci soutěže:

Děti, mládež a dospělí z města Vyškova a Vyškovska v těchto kategoriích:

1. kategorie 11 – 14 let
2. kategorie 15 – 19 let
3. kategorie 20 a více let

Pro zařazení do jednotlivých kategorií je rozhodující věk dosažený v roce 2016.

## Motto:

1. kategorie – **Čím to je?**
2. kategorie – **Dar**
3. kategorie – **„Odvaha se nachází na nepravděpodobných místech.“**  
**J. R. R. Tolkien**

## Hodnocení provedla porota ve složení:

Mgr. Libuše Procházková, předsedkyně poroty  
Mgr. Sylva Cidlinská, zástupkyně vyhlášovatele  
Mgr. Kateřina Foltánková  
Tomáš Dorazil  
Petr Muzikář

## Výsledky soutěže

### Vítězové

#### 1. kategorie

1. místo: Tereza Ferziková – Všechno není takové, jak se zdá
2. místo: Jana Dolejšová – Opora
3. místo: nebylo uděleno

#### 2. kategorie

1. místo: Veronika Tupá – Milionové Vánoce
  2. místo: Monika Kasperová – Nesnáším bipolární poruchu... je skvělá  
Lucia Tutková – Andělé mezi námi
  3. místo: nebylo uděleno
- Čestné uznání: Pavla Dordová – Prázdná mysl

#### 3. kategorie

- Čestné uznání: Kateřina Orságová – Říci si sbohem  
Dagmar Stryjová – Můj přítel lišák

## Všechno není takové, jak se zdá

Tereza Ferziková

Mihotavé světélko svíčky tančilo po zdech a připomínalo světlušku ztracenou v temném lese. Lehce osvětlovalo malou místnost s jediným naprasklým oknem. Můj pokoj. Šedě natřené zdi vypadaly, jako by pohlcovaly okolní prostor, pokojík se tak zdál ještě menší, než ve skutečnosti byl. Na zemi ležel zaprášený červený koberec s květinovým vzorem. Mně osobně se vůbec nelíbil. Připomínal mi mámu. Když tu se mnou ještě byla, zdála se mi nejkrásnější na světě. Mívala dlouhé ebenově černé lesklé vlasy a nosila často šaty s podobným potiskem. Koberec jsem tenkrát miloval. Kdykoliv nebyla máma doma, připomínal mi ji. Potom jednoho dne odešla a už se nevrátila. Nevěděl jsem, co se s ní stalo, ale po pár dnech mi táta řekl, že umřela.

Ta zpráva mnou zacloumala jako zemětřesení. S pocitem zoufalství jsem tenkrát utekl z domova. Byl jsem naivní, když jsem si myslel, že mi můj pláč vrátí nejmilovanější osobu na světě. Táta mě ale brzy našel a pořádně mě seřezal. Ještě živě si vzpomínám na jeho rudou rozzuřenou tvář, na ten vztek v jeho očích i na rány jeho pěstí do mého obličeje... Od té chvíle jsem ani jednou nevyšel z domu. Táta začal pít a já jsem se vždycky bál jeho návratu domů. Pokaždé přijde do mého pokoje se stejným udiveným výrazem. Jako by si říkal: „Ty jsi ještě tady? Proč nejdeš za svou matkou?“

Byl jsem malý a nechápal jsem, jak to myslí. Dnes se ještě nevrátil. Venku už byla tma. Na stole jsem měl stále postavenou svíčku, která pomalu dohořivala a svým plamenem alespoň trochu zahřívala moje promrzlé ruce. Seděl jsem na zemi, na koberec jsem si netroufnul sednout. Byla mi zima, protože jsme v domě měli odpojené topení, ale i kdyby ne, asi bych se neodvážil si zatopit. Věděl jsem, že až uslyším hlasité kroky otcových zablácených bot, ozve se také jeho zvučný hlas, vyslechnu si jeho každodenní stále stejné řeči a dostanu několik ran pěstí. Seděl jsem. Zoufale jsem sledoval plamínek svíčky a v duchu jsem se sám sebe ptal: „Čím to je, že zrovna já musím snášet takový život?“ Svíčka zablíkala poslední jiskřičkou a zhasla, ale v tu chvíli v mém srdci naopak vzplála jiskřička



naděje! Pokud se mi podaří odtud utéct dál než tenkrát, táta mě už nikdy nenajde a já budu konečně volný!

To náhlé rozhodnutí se mi na jednu stranu zdálo nesplnitelné, ale byl jsem odhodlaný je uskutečnit. Rychle jsem se rozhlédl po pokoji a hledal, co bych si mohl vzít s sebou. V pokoji ležel jen ten koberec, jinak nic. Pomalu jsem stiskl kliku od pokoje. Nic. Bylo zamčeno. Popadl jsem ji znovu, ale bez úspěchu. Dveře se ani nehnuły. Začal jsem panikařit. Neměl jsem, jak se dostat ven. Zrak mi padl na prasklé okno, které už léta nikdo neotevřel. Byla to moje jediná naděje. Šmátral jsem po okenním rámu a hledal něco, čím by se dalo okno otevřít. Náhle okenní tabule pod tlakem mé ruky praskla úplně a střepy padaly na šedivý chodník pod mým oknem spolu s prvními kapkami deště. Protáhl jsem se na římsu a shlédl dolů. Zatočila se mi hlava, odmala trpím strachem z výšek. Na moment jsem zapochyboval, jestli je moje rozhodnutí správné, ale to už jsem zaslechl dole v chodbě tátovy kroky. „Jestli teď zaváhám, je konec,“ proběhlo mi hlavou. Zarachotil klíč v zámku vstupních dveří. „No tak, skoč“, říkal jsem si v duchu, ale zdřevěnělé nohy nechtěly poslechnout. Představoval jsem si, jak se blíží po schodech k mému pokoji, jak za chvíli odemkne dveře mého pokoje. Dál už jsem to vidět nechtěl. „Skoč!“ poručil jsem si naposled a opravdu jsem skočil. Seběhlo se to neuvěřitelně rychle a najednou jsem ležel na chodníku. Ucítíl jsem bolest v kotníku, nejspíš jsem si ho vymknul. Nic jsem neviděl, v hlavě mi hučelo a bolest pomalu ovládala celou moji mysl.

\*\*\*

Když jsem se rozkoukal, uviděl jsem, že se nade mnou sklání dvě děti. Vypadaly jako sourozenci. Oba měli světlé vlasy, hnědé oči a pršáček. „On otevřel oči!“ zajásala holčička zřejmě o něco mladší než já. Pokoušel jsem se vstát, ale ostrá bolest mi to nedovolovala. „Pomůžu ti,“ ozval se pohotově kluk, který mohl být asi tak starý jako já. Oba mě zvedli a zkoumavě si mě prohlíželi. Pak se ta dívka zeptala: „Proč jsi to udělal?“ Nechtělo se mi přiznávat se cizím lidem, ale po chvíli jsem zamumlal: „Utekl jsem z domova. A teď se musím dostat co nejdál, aby mě táta nenašel. Už nikdy!“ Kluk chvíli neurčitě přešlapoval, pak sáhl do kapsy kalhot a vytáhl z ní padesátikorunu. „Tady máš. Třeba na jídlo, na autobus nebo na vlak. Kam chceš vlastně jít?“

Byl jsem tou otázkou zaskočený, protože jsem o tom zatím nepřemýšlel, ale vyletěla ze mě prapodivná odpověď: „Za mámou.“

„Tví rodiče jsou rozvedení?“

„Ne.“

„A kde je tvá máma?“ zeptala se holčička.

Ach jo, zase ta hloupá otázka. Nechtěl jsem se k tomu vracet, ta rána pořád bolela. Nechtěl jsem si připomínat tu beznaděj, zoufalství, bolest. Odvrátil jsem tvář, abych skryl slzy, které se mi začaly koulet po tvářích.

„Tak kde je ta tvoje máma?“ zeptal se i kluk.

Měl jsem sto chutí poslat je oba do háje, ale uvědomil jsem si, že oni nemůžou za to, co se mi stalo a že mi ochotně pomohli, když jsem to potřeboval. Proto jsem zašeptal: „Já už mámu nemám.“ Po chvíli užaslého a soucitného mlčení se z chlapcových úst ozvalo: „Promiň, nechtěl jsem tě rozrušit. Ale měl bys vyrazit, než tě začne táta hledat.“

Potom se oba obrátili a odcházeli.

\*\*\*

Pomaloučku jsem se belhal směrem, kde jsem z okna vídal stát lidi na autobusové zastávce. Kotník hrozně bolel a po pár krocích jsem měl pocit, že to musím vzdát. Usedl jsem na obrubník a povzdychl si, protože mi bylo jasné, že mě táta brzy najde. Vtom jsem zaslechl z okna mého pokoje, jak táta vítězně řve: „Ano! Konečně odešel za svou matkou! Splnilo se proroctví! Ať ho měsíční svit provází na cestě květů!“ Přestože jsem mu moc nerozuměl, tuhla mi v žilách krev a naskakovala mi husí kůže. Možná, že mluvil jen z opilosti, ale jeho hlas zněl zvučněji než obvykle a ozvěna jeho slova nesla do dále.

Znovu jsem se vzchopil a došoural se na zastávku přesně ve chvíli, kdy k ní přijížděl autobus. Nastoupil jsem a koupil lístek na konečnou. V autobusu bylo příjemně teplo a sedačky mi připadaly pohodlnější, než cokoli jiného, na čem jsem kdy seděl. Z okna jsem pozoroval zářící okna domů, které jsme míjeli, a připadal si jako v pohádce. V hlavě se neodbytně ozývala otázka: „Čím to je, že mě právě dnes napadlo utéct? Čím to je, že jsem začal věřit, že mě čeká lepší život? Čím to je, že vidím svou mámu všude, kam se podívám?“ Ze zadumání mě vytrhlo řidičovo zvolání: „Konečná! Vystupovat!“

Když jsem vystoupil z autobusu, rozhlédl jsem se a nedaleko uviděl malý oplocený parčík plný stromů. Branka nebyla zamčená. Vplížil jsem se dovnitř a rozhodl se, že se tam pokusím přenocovat. Co budu dělat ráno, jsem zatím nevěděl. Ráno mě probudila hrozná zima. Ospale jsem mžoural kolem sebe a vtom mi padl zrak na malé kvítky pod stromem. Kde se tady berou, je chladno a ony vypadaly tak jarně! A připomněly mi mámu. Vypadaly stejně jako ty, které mívala máma na šatech. Nemohl jsem uvěřit svým očím. Je to skutečnost? Nebo začínám blouznit? Sklonil jsem se k nim a ucítil jemnou vůni. Není to jen zrakový klam! Nesmírně opatrně jsem jednu z nich utrhl. Hned nato jsem zkoprněl. Z květiny vytryskl tenký proužek světla, postupně se rozšiřoval, dostával zřetelný tvar, až vytvořil dokonalý obraz mého pokoje. Pokoje, o kterém jsem včera doufal, že už nikdy neuvidím. Při pohledu na něj se mě zmocnil zvláštní pocit. Jakoby neexistovaly ty roky, kdy mě tam otec nechával zavřeného a já se najednou vrátil do doby, kdy se mnou byla máma. Pocítil jsem teplo u srdce a po dlouhé době jsem se usmál.

\*\*\*

Otevírám pomalu oči. Jde to pomalu, bolí mě hlava a celé tělo mám jako rozlámané. Jako první mi padne zrak na moje ruce. Jsou tak drobné! Připomínají ruce pětiletého dítěte. Zjišťuji, že ležím v posteli ve svém šedivém pokoji. Rozhlížím se po místnosti a vidím, že stěny nejsou šedé, ale vymalované zářivě žlutou barvou a na zemi leží barevný koberec s krásným květinovým vzorem. Vrznu dveře a vstupují dva lidé. Žena a muž. Žena má dlouhé ebenově lesklé černé vlasy a na sobě šaty s překrásnými květy. Muž vedle ní je vysoký, ramenatý a na nohou nemá zabláčené boty. Oba se na mě usmějí, žena si sedá na mou postel, sahá mi na čelo a šeptá: „Konečně ti bude lépe, zlatíčko. Tolik jsme se o tebe báli!“

Šťěstím bez sebe se jí vrhám do náruče. Svoji mámě. Nejdražší mamince na světě! Táta nechtěl zůstat pozadu a tak se objímáme všichni tři a já jsem tak šťastný! Na chvíli se zarazím. Čím to je, že jsem zase tady a že je mi zase pět? Je možné, že to celé byl jen sen? Neříká se, že sny mohou prorokovat budoucnost? Hlavou mi znovu proletělo tátovo opilecké řvaní, můj stesk po mámě, bláznivý skok z okna i cesta do neznáma. Měl bych ten ošklivý sen považovat za něco víc, než

za projev mé horečnaté nemoci? V tu chvíli jsem se rozhodl, že něčemu podobnému nebudu nikdy věřit. Nechci už na nic ošklivého myslet. Mám u sebe dva nejmilejší lidi na světě a u těch jsem navždycky v bezpečí. Směju se. Mám pocit, že je to poprvé, kdy se cítím tak šťastný.

---

## Opora

Jana Dolejšová

Povím vám teď svůj příběh, který od základů změnil můj život. Pamatuji si, jako by to bylo včera. Ale ať nepředbívám, začnu pěkně od začátku.

Celý život jsem žila uzavřená sama do sebe. Byla jsem ta šedá myš uprostřed davu, která nikoho nezajímala. Vždy mi trvalo strašlivou dobu, než jsem se s někým začala bavit, protože jsem se bála případné zrady nebo toho, že mě nebudou brát, jaká jsem. Mezitím co ostatní si ve škole a o přestávkách užívali společných chvil, já jen seděla v lavici a přemýšlela o svém životě. Když oni chodili na všemožné akce, oslavy a události, já zůstávala doma skloněná nad knihou a prožívala život postav, kterým jsem záviděla. Záviděla jsem jim to, jak s lehkostí dokáží proplout životem a to, s jakým nadhledem ho berou. Chtěla jsem být taky taková. Odvázaná holka, která by alespoň jednou zapadla. Ve společnosti jsem se ale zkrátka cítila odstrčená a tento pocit mě přešel až v bezpečí domova, kde ze mě konečně všechno spadlo.

Jednou, když jsem zase přišla po perném dni ze školy domů, zalezla si do postele a zabořila těžkou hlavu do polštáře, někdo zaklepal na dveře. Dveře se rozletěly a dovnitř vstoupila máma. „Mohla bys jít se mnou na chvilku dolů? Mám pro tebe překvapení!“ Unaveně jsem se zvedla a nejistými kroky se vydala po schodech dolů. Netušila jsem, co mě čeká.

A najednou to uvidím. Zmateně pohlédnu na mámu. Prosila jsem ji od malička, jestli bych mohla mít svého psa, ale ona mi to ne a ne dovolit. Neměla ve mě tu důvěru, že se o něj dokáží postarat. A proto teď, když přímo naproti mně ležela

ta malá kulička neohrabaně vrtící ocáskem, byla jsem štěstím bez sebe. Okamžitě jsem se do toho psího klučiny zamilovala.

Začala jsem s ním trávit všechn svůj čas. A to proto, že jsem si byla naprosto jistá, že mě nikdy nezradí. Tohle nevinné stvoření by mi nikdy neublížilo. To všechno se zračilo v jeho očích. Viděla jsem v nich upřímnost, nefalšovanou lásku a oddanost, kterou vůči mně choval. Byli jsme na tom stejně. On byl odkázaný na mě, protože já byla to jediné, co měl a to, na co každý den trpělivě čekal. Já naopak byla odkázaná na něj. Když jsem byla smutná a slzy mi stékaly po tvářích, on přišel, položil mi hlavu do klína a čekal. Čekal, až se vybrečím a budu zase v pořádku. Jeho přítomnost pro mě znamenala vše. Měla jsem pocit, že žádná slova, co by člověk vyřkl, nedokážou vyjádřit pocity, které panovaly v tichu mezi námi.

Za tu dobu, co jsem dostala svého nejlepšího přítele, se se mnou také odehrálo mnoho změn. Protože jsem poznala opravdové přátelství psa, přinutila jsem se začít věřit i člověku. Věděla jsem, že člověk nikdy nebude tak nevinný a čistý jako pes, ale řekla jsem si, že tomuto přátelství musím dát šanci. Našla jsem si dobrou kamarádku, ale svého nejvěrnějšího kamaráda jsem nezradila. Nikdo by ho nikdy nemohl nahradit.

Prožila jsem s ním dobrých čtrnáct let. Pomáhal mi v těžkých chvílích a sdílel se mnou radostné okamžiky. Díky němu jsem zvládla střední školu, maturitní zkoušky a vysokou. Když jsem dospěla a rozhodla jsem se, že se osamostatním a konečně vyletím z hnízda, vzala jsem ho s sebou do svého nového bytu. Nehodlala jsem se s ním rozloučit.

Postupem času již bylo na mém příteli vidět stáří. Srst měl rázem prošedivělou a začal špatně vidět. Věděla jsem, že se mnou nemůže být věčně, avšak ta představa žít bez něho mi připadala nepříjemná. Kdo ke mně přijde každé ráno, stulí se mi do klína a obšťastní mě svou přítomností? Byl to on, kdo mě vždy podržel a přitom si to ani neuvědomoval. Věděl ale moc dobře, co všechno pro mě znamená. Rozhodla jsem se, že pro něj udělám to jediné, co pro něj udělat můžu. Zůstanu s ním až do poslední chvíle.

Nakonec zemřel přímo v mé náruči přirozenou smrtí. Věděla jsem, že netrpěl, a to pro mě bylo to nejdůležitější. On mi zasvětil celý svůj život a já ani nedokážu popsat, za co všechno mu vděčím. Ty roky s ním byly jedny z nejlepších v mém životě. Ano. Vím, že na světě již není, ale já ho budu navždy nosit ve svém srdci.

V devětadvaceti letech se mi narodila dcerka. Když jsem se jí podívala do očí, jako bych znovu spatřila ta nevinná hravá očka s šibalským zábleskem, jako tomu bylo u mého psa. Právě toto mají děti společné se psy. Ani ony, ani psi ještě nejsou zkažené okolním světem a nosí v sobě to, co člověk již nějakou dobu chodící po světě nikdy mít nebude.

V obývacím pokoji mi dodnes nad pohovkou visí fotka toho nejlepšího přítele, kterého jsem kdy mohla mít. Někdy, když je mi smutno, jen tak si sednu, podívám se na fotografii a začnu přemýšlet. Čím to je, že takové úžasné bytosti jaké jsou psi, jsou odkázáni prožít s námi tak krátký život? Zřejmě, abychom se – my lidé - naučili, že nic není napořád.

---

## Milionové Vánoce

Veronika Tupá

Venku mrzlo, jako když praštělo. Střechy malého pyrenejského městečka Jaca beznadějně pohřbila sněhová přikrývka. Schylovalo se k Vánocům, a tak světla pouličních lamp doprovázelo všudypřítomné blikání pestrobarevných světýlek, která lemovala kdejaký dům. Manželé Garcíovi se toho podvečera zdržovali v obýváku jejich nepříliš skromného rodinného příbytku.

„Miláčku, mohli bychom už jít?“ zeptal se pan García a nespokojeně svraštil své huňaté obočí. Založil si ruce na prsou a káravým pohledem sledoval, jak paní Garcíová opět mizí v předsíni.

„Ano, už to bude!“ zavolala na něj, jen co vykoukla zpoza rohu. Ozval se zvuk podobný vrzání natahování samolepící pásky, načež se paní Garcíová objevila

v obýváku s vítězným úsměvem na rtech. Byla to krásná žena plných tvarů, jejíž obličej lemovaly vlnité kaštanově hnědé vlasy. V náruči držela nepříliš velký dárek čtvercového tvaru, který byl velice pečlivě zabalen v červeném vánočním papíru a převázán zlatou stuhou.

„Ten je pro koho? Myslel jsem, že už jsou všechny dárky v tom pytli,“ zmateně si prohlížel dárek, zatímco při svých slovech pokynul rukou k velkému jutovému pytli opřenému o stěnu obývacího pokoje.

„Antonio, posloucháš ty mě vůbec někdy?“ obořila se na něj s dotčeným našpulením rtů a svižnou chůzí, která odrážela její rozhořčení, přešla k pytli, do nějž přidala poslední dárek.

„Říkala jsem ti, že bychom letos mohli udělat dobrý skutek a obdarovat nějakého chudáka, který je i o Vánocích na ulici. A protože ty samozřejmě žádnou iniciativu nevyvineš, zařídila jsem to sama. Jako vždycky,“ provokativně povytáhla obočí při pohledu na svého manžela. Pan García stáhl rty do úzké linky a vědom si svého pochybení, zůstal zřejmě raději potichu.

„Jinak už můžeme jít,“ podotkla ještě paní Garciová a stejně jako předtím zmizela v předsíni. Pan García zavázal motouzem pytel, přehodil si ho přes rameno a následuje stopy své ženy, opustil obývací pokoj.

Z nebe se opět začaly snášet sněhové vločky a pomalu dosedaly na zrzavé kadeře muže, jenž seděl zády opřený o cihlovou zeď domu v ulici manželů Garciových. Zachmuřeně pozoroval bělavou nadílku a v jeho větrem zaslzených očích se odrážela světla nedaleké restaurace. Utáhl si třesoucíma se rukama šálu a vytáhl ji výš do obličej, skoro zcela tak zakryl zrzavý plnovous, který mu sloužil jako ochrana tváře před mrazivým vánkem.

Z jednoho z domů vyšli ven dva lidé a muž k nim okamžitě stočil pohled. Již zdálky byl schopný spatřit vysokého a mohutného muže poněkud tmavší pleti, nesoucího přes rameno hozený pytel, po jehož boku kráčela asi o hlavu nižší žena. Zavěšená do svého manžela, opatrně našlapovala a snažila se, aby se jehlice jejích lodiček nebořily příliš hluboko do sněhu. Slyšel zvýšené hlasy, ti dva se o něčem hádali.

V moment, kdy se jeho pohled střetl s pohledem paní Garciové, rázně zrychlila krok (k nespokojení jejího manžela, který musel držet ji, pytel a ještě sám dávat pozor na cestu). Muž stočil své oči před sebe do sněhu, založil si ruce na hrudi a pokrčil nohy. Zdálo se, že se snažil zmizet. Nechtěl, aby ho viděli.

„Dobrý večer!“ ozval se šarmantní ženský hlas pár metrů od něj. Nereagoval. Zatnul zuby a dál nečinně hleděl před sebe.

„Ehm, promiňte, že otravuji,“ pokusila se znova navázat rozhovor, tentokrát však razantněji, jelikož přistoupila přímo před něj a mírně se sklonila. Pan García podezřívavě sjel muže pohledem, zatímco sundal z ramene pytel a položil ho na zem. Rozvázal motouz a pytel otevřel.

„Antonio, podej mi ten dárek,“ přikázala a natáhla k manželovi ruku, o moment později ji v ní přistál pečlivě zabalený dárek, který následně podala muži sedícímu na zemi. Vzhlédl k ní a přeměřil si ji zkoumavým pohledem. Svůj obranný postoj poněkud zmírnil, stále však obezřetně pozoroval ji i jejího manžela a ani se nepohnul.

„No tak, vezměte si to. Tohle je pro vás. K Vánocům,“ trvala na svém. Muž natáhl ruku a nechal si nevelikou krabičku sklouznout do dlaně, stále jako by však očekával nějakou lest. Nedůvěřivě si dárek prohlédl ze všech stran.

„Šťastné a veselé,“ zasmála se paní Garciová a narovнала se. Muž na zemi pookřál a vyloudil na tváři úsměv, jemuž k dokonalosti chyběl jen jeden z předních zubů. „Děkuju. Moc vám děkuju. Pán bůh vám to zaplat’.“

„Nemáte za co, od toho jsou Vánoce,“ prohodil pan García a hodil si pytel zpět na rameno. Poté nabídl rámě své manželce a naposledy se na něj ohlédl: „Tak šťastné a veselé!“

„Šťastné a veselé!“ zamával za nimi a nevěřicně sledoval jejich záda postupně se vzdalující a mizící ve tmě. Poté shlédnul na dárek ve svých rukách a začal trhat papír. Otevřel krabičku a nahlédl dovnitř. Celé tělo mu elektrizoval šok. Jeho brada klesla úžasem, zatímco – aniž by o tom možná věděl – mu po tváři začala stékat slza.



\* \* \*

„Tak, tati, a teď už můžeš konečně otevřít náš dárek,“ prohlásila paní Garciová a posadila se na pohovku vedle svého manžela. Na rozdíl od venkovního počasí bylo uvnitř příjemně teplo a útulno. Plameny v krbu se třepotaly a doprovázelo je občasné praskání dřeva, které tam před chvílí přiložil mladší bratr pana Garcíi, Pablo, sedící vedle svého bratra. Naproti manželům se v mohutném televizním křesle pohupoval postarší muž, zřejmě kolem šedesáti let. Oči mu lemovaly vrásky způsobené smíchem a na svůj věk měl poněkud překvapivě husté a kvalitní šedé vlasy, tedy alespoň od pohledu. S úsměvem se natáhnul pro dárek doposud ležící na stolku před ním. Rozvázal zlatou stuhu a nikam nespěchaje začal opatrně trhat balící papír. Manželé Garciovi jeho počínání sledovali s nedočkavými pohledy.

Stařík otevřel krabičku a nahlédl dovnitř. Výraz plný očekávání ho nepatrně opustil, místo toho však jeho tvář zaplavila vlna mírně rozpačitého potěšení. Sáh do krabičky a vytáhl pár vlněných ponožek a dárkový poukaz na nákup potravin.

„Děkuju vám, děti moje,“ pousmál se a jal se zkoumat ony ponožky. „Ty jsou z pravé-“ zasekl se v polovině věty, protože pan García okamžitě vyskočil na nohy. O moment později byla na nohou i paní Garciová, doprovázejíc svůj výskok zděšeným vyjeknutím. Stařík se na ně s leknutím podíval a nechápavě svraštil obočí, stejně jako Pablo.

„Co se dě-“

„Panebože,“ vydechl pan García, zatímco jeho manželka popadla krabičku a obrátila ji dnem vzhůru. Nic nevypadlo. Zděšeně na něj pohlédla.

„Museli jsme je vyměnit,“ zasténala a položila si dlaň na ústa. Oba stáli jako přimrzlí. Jenom jeho otec stále nechápavě zíral střídavě z jednoho na druhého.

„Já vám pořád nerozumím, co se děje? Co jste vyměnili?“ snažil se dopídit odpovědi, tentokrát konečně úspěšně, jelikož jeho syn se ujal slova.

„Koupili jsme ti lístek do vánoční loterie.“

„Do vánoční loterie? Zbláznili jste se? Vždyť ten stojí dvě stě euro!“

Pan García vědomě přikývl, zatímco paní Garciová se jen šokovaně svezla zpátky na pohovku: „Vždyť to vyhlášení je už za půl hodiny!“

„A s kým jste ho vyměnili?“

„S bezdomovcem,“ zasténal pan García, „musíme ho najít.“

\* \* \*

Liduprázdnou ulicí utíkal muž a v ruce křečovitě svíral loterijní lístek. Utíkal, seč bylo v onu chvíli možné. Rozbité podrážky tenisek mu klouzaly po ušlapaném sněhu a občas zavrával natolik, že se musel zastavit. Přesto stále závod o čas nevzdával. Zabočil za roh a přeběhl přes přechod pro chodce. Na semaforu sice svítila červená, ale bylo dvacátého druhého prosince, což znamenalo, že naprostá většina Španělů právě seděla u televize a sledovala vyhlášení výsledků vánoční loterie, jak tomu bývá každým rokem.

Doběhl až k autobusovému nádraží, kde se zastavil a ztěžka oddychoval. Plíce mu hořely mrazivým vzduchem. Rozhlédl se kolem, aby spatřil, že je konečně tam, kam měl celou dobu namířeno. Svižným tempem přešel silnici a pokračoval dál, rovnou na náměstí Plaza Rippa. Právě toto místo bylo tradičním shromažďovacím cílem lidí, kteří se chtěli o atmosféru losování podělit s ostatními. Náměstí bylo plné lidí a úplně vpředu se jemně vlnilo pod občasnými závany větru plátno, na které se promítalo slavnostní losování výherců. To právě začalo.

\* \* \*

Manželé Garcíovi spěchali po ulici směrem ke svému domu. Stařík jim byl v patách, ačkoliv s každým dalším krokem ztrácel, protože musel velice obezřetně našlapovat na namrzlou zemi. Pohledem ho jistil Pablo, zlehka klusající na samém chvostu skupinky. Už se blížili, když vtom se pan García prudce zastavil a zavrával, div neupadl. Rozhlédl se po ulici a vztekle máchnul pěstí do vzduchu.

„Není tady!“ procedil mezi zuby a dál beznadějně pátral pohledem po nejbližším okolí.

„Ale musíme ho najít, Antonio!“ ozval se zoufalý hlas jeho manželky a její ruka se mu obmotala kolem lokte. Stařík s Pablem teprve nyní dorazili.

„Co se to zase děje? Proč stojíme?“ oddychoval Pablo a sám se pátravě poohlédl po ulici.

„Tady byl ten bezdomovec, se kterým jsme to vyměnili, ale on je fuč. Doslova se vypařil.“

„Neměla jsem vůbec nic takového vymýšlet, je to moje chyba!“

Pan García si bezradně zajel rukou do vlasů a obejmul manželku paží kolem ramen. „Nemohla jsi přece vědět, co se stane.“ Vlepil jí konejšivý polibek do vlasů. Pablo si formálně odkašlal a přimhouřil oči: „Možná vím, kam měl namířeno. Pojd'te.“

Otočil se na patě a vyrazil na druhou stranu ulice. Po chvíli svižné chůze skupinka zahrnula za roh, přešla přes přechod a rázem se ocitli před budovou autobusového nádraží. K jejich uším dolehl zvuk z reproduktorů: „Výhercem hlavní ceny El Gordo se stává lístek s číslem...“ „Honem, už to začíná!“ výskla paní Garciová a rozběhla se k náměstí.

\* \* \*

Sedm. Šest. Nula. Pět.

„Osm!“ oznámil chlapec na plátně poslední číslo a bezdomovec shlédl na svůj lístek. Osm. Stočil oči zpět k plátnu a znova celé číslo přečetl. Sedmdesát šest tisíc padesát osm. Pohlédl na svůj lístek. Sedmdesát šest tisíc padesát osm. Srdce mu začalo zběsile bušit. Dech se mu zneklidněně zrychlil a jeho oči byly vmžiku zalité slzami. Nevěřicně zíral na svůj lístek. Přitiskl si dlaň na rty a zavrtěl hlavou. Na hřbetu ruky mu přistála slza a začala se pozvolna kutálet dolů.

„Já... vyhrál,“ zašeptal, jako by se bál to vyslovit nahlas. Žena stojící vedle něj k němu stočila hlavu a propálila ho nevěřicným pohledem. Bezdomovec znova zkontroloval výherní číslo, které ještě stále bylo promítnuté na plátně, a mlčky pohlédl na ženu.

„Vy jste... vyhrál?“ naklonila se k němu, aby si sama mohla ověřit čísla na lístku, zatímco bezdomovec souhlasně zakýval hlavou, stále neschopný slova. Žena se rozesmála a nevěřicně zavrtěla hlavou: „On to vyhrál!“ Po jejím vykřiknutí se začaly otáčet další a další lidé a hlouček začal propukat v jásot.

\* \* \*

Rodina Garcíových stála na okraji náměstí a pozorovala náhlý jásot. Většina přítomných se již vydávala na cestu domů, přesto však zbylý hlouček vydával pořádný rámus.

„Pojďme se podívat, co se to děje, třeba ho tady někde někdo viděl,“ navrhnul Pablo a vydali se ke skupině uprostřed náměstí.

„Dobrý večer,“ oslovil je pan García rázným tónem, „neviděl tady někdo z vás zrzavého bezdomovce v modré-“

Zarazil se. Hlouček se rozestoupil a on stál přímo před ním. Bezdomovcovy oči zalité slzami se rozzářily a pár rychlými kroky došel blíž ke Garcíovi a padl mu na hrud'. Pevně tiskl své ruce kolem jeho těla.

„Děkuju. Moc vám děkuju,“ mumlal si pod vousy. V ten moment už ke skupince dorazil i zbytek rodiny Garcíových. Paní Garciová nechápavě hleděla na svého muže v objetí s bezdomovcem, zatímco Pablo stál majestátně narovnaný s rukama zkříženými na hrudi a tvrdým pohledem pozoroval celou skupinku. Stařík se usmíval a mhouřil oči, jako by nad něčím přemýšlel.

„Co se vlastně stalo?“ zeptal se pan García, jen co se dostal z vřelého objetí. Bezdomovec si utřel rukávem mokré tváře a dřív než stačil cokoliv říct, ozval se výkřik z hloučku stojícím za ním: „On vyhrál!“

Pan García nakrčil obočí: „Jak jako vyhrál?“

„El Gordo! On vyhrál El Gordo!“

Pan García šokovaně pootevřel ústa a ohlédl se na zbytek svojí rodiny. Paní Garciová měla vykulené oči a ústa si skrývala dlaní.

„Tak už sis vychutnal svůj okamžik slávy a teď ten lístek pěkně naval zpátky,“ ozval se Pablo, stále si udržuje nadřazený postoj. Bezdomovec nechápavě přelétl pohledem z Pabla na paní Garciovou a jejího manžela, zatímco si výherní lístek ochránářsky přitiskl k hrudi.

„A-ale vždyt' jste mi ho přece...“ zakoktal se a učinil krok vzad.

„Pablo, to nebylo nutné,“ obořil se na svého mladšího bratra pan García, načež stočil oči k bezdomovci a postoupil k němu o krok blíž.

„Podívejte se, stala se taková nehezká věc,“ začal vlídným tónem, „do rukou se vám dostal dárek, který měl jaksí patřit někomu jinému. Víme, že je to nepříjemné, ale byli bychom moc rádi, kdybyste nám ten lístek vrátil.“

Bezdomovec sklopil pohled k lístku přitisknutému na hrudi. Byl už trochu pomačkaný a špinavý.

„Ale co bez něj budu dělat? Já ty p-peníze potřebuju.“

„Dokázals bez nich přežít do teď, tak to dokážeš znova,“ zabručel Pablo a protočil oči v sloup. Svěsil ruce podél těla a vyrazil k bezdomovci, který mezitím začal pomaličku couvat. V ten moment se ozval stařík: „Zastav se, Pablo. Má pravdu. On ty peníze na rozdíl ode mě potřebuje.“

„To si děláš srandu, tati?“ rozhodil rukama Pablo.

Stařík pomalým a opatrným krokem došel až k bezdomovci, který si ho nedůvěřivě prohlížel. Zastavil se na dosah ruky a právě ruku poté položil bezdomovci na rameno.

„Jak se jmenujete?“ povytáhl tázavě obočí.

„Miguel Ramiréz.“

„Dobře, Migueli, poslouchajte. Vy tyhle peníze potřebujete víc než kdokoliv z nás tady. Vezměte si je a nenechte nikoho, aby vás o ně připravil. Nejlepší samozřejmě bude si je uložit do banky.“

Miguelovi se opět na tváři rozjasnil úsměv: „Děkuju, pane. Akorát... já nevím, jak to chodí, nemám účet v bance.“

„S tím vám můžu pomoci,“ nabídl stařík s úsměvem. „A mám ještě jednu otázku.“

„Ano?“ pobídl ho Miguel.

„Máte dnes nějaký program?“

„No, ani ne abych pravdu řekl.“

„V tom případě vás zvu k nám na večeři. Můžete se najíst, vykoupat, vyspat v posteli a zítra zařídíme všechno, co bude potřeba.“

„Tati?“ ozval se pan García.

„Otče?!“ přidal se k němu Pablo.

Stařík se pousmál a pobaveně zavrtěl hlavou: „Jen se na sebe podívejte, děti. Takhle že jsem vás vychoval?“

„To ne, ale přece jenom... jsou to čtyři miliony euro, tati. To nemůžeš jen tak vyhodit pryč.“

„Já nic nikam nevyhazuju, jenom je přesouvám na lepší místo,“ pousmál se a těkl pohledem po Miguelovi. Ten je nesledoval. Se slzami v očích, které se tentokrát snažil hrdinně zamaskovat neustálým utíráním, hypnotizoval pohledem výherní lístek.

„Koneckonců jsou Vánoce a udělat někomu radost jste přece od začátku chtěli!“

---

## Nesnáším bipolární poruchu... je skvělá!

Monika Kasperová

Stál jsem tam šťastím bez sebe, zdravil neznámé lidi a chtěl se všech do jednoho zeptat, jak se mají. Prostě jsem musel mluvit, na všechny, proudilo mnou tolik energie. Když se někdo slitoval a zastavil se u mě, spustil jsem takový proud řeči, že to moje oběť zase rychle vzdala a s lítostivým výrazem utíkala do bezpečí. Nevidím to, jsem v transu. Už několik dní spím sotva pár hodin, ale moje tělo je jako časovaná bomba a nezastavuje se, až dokud nedojde do bodu, kde se kompletně zhroutí. Jsem neschopný naslouchat radám druhých a nikdo mě neudrží ani vteřinu na jednom místě. Můžu říkat vtípy, jaké chci, ale nakonec to stejně vždycky budu jenom já, kdo se jim od srdce zasměje.

„Ahoj!“ křičím na první známou tvář, kterou vidím. Konečně někdo! „Rychle, pojd!“ vzal jsem onu osobu za ruku a táhl ji k baru. „Zvu tě!“ Byla zmatená. „Co to s tebou je?“ ptala se hned. Připadalo mi, jako by mě chtěla slovně napadnout, tak jsem poněkud uraženě odpověděl svoje oblíbené ‚nic‘ a pokračoval dál ve svém monologu, u kterého se na mě kamarádka dívala jako

na největšího pomatence. Nevadilo mi to, moje smysly nic z toho neregistrovaly, jako bych byl v bublině plné euforie, nápadů a jasných barev. Všechno je najednou jasné. „Počkej, zastav se na chvíli,“ brzdila mě. „Co zase?“ odpověděl jsem, jako by jen moje slova měla nějakou váhu. „Jak se máš?“ zeptala se na běžnou otázku, která mě ale úplně vyvedla z míry. Proč se mě vůbec takhle hloupě ptá? Co to má znamenat? „Skvěle, naprosto skvěle, konečně jsem šťastný!“ vypadlo ze mě tak rychle, že mi skoro nebylo rozumět. Moje odpověď ji neuspokojila - věděla, že naposledy, co jsme se viděli, topil jsem se v depresi a teď jenom zářím. „Takže jsi k tomu psychologovi nakonec šel?“ „Ne. Hele pojďme to neřešit, pojďme se bavit,“ chtěl jsem dialog ukončit. Kamarádka se ještě chvíli vyptávala, ale nakonec asi pochopila, že toho ze mě moc nedostane, a tak mě nechala pokračovat v monologu.

Abych vám ji představil – jmenuje se Lena a je to asi ten nejstarostlivější člověk na planetě. Známe se už od gymplu, kde jsme spolu trávili především hodiny fyziky. Ani jeden z nás netušil, co se to na tabuli objevuje za klikyháky, a tak jsme všechen čas trávili filozofováním o životě. Máme společný smysl pro humor, podobné názory a naše zájmy od sebe také neměly daleko, ale těch jsem se dávno vzdal. Najednou mě nic nebavilo, vlastně se mi ani nechtělo mluvit s lidmi nebo vůbec žít. Lena se mě dlouho ptala, co se děje, ale nebyl jsem schopný ze sebe dostat ani slovo, přitom toho ve mně bylo tolik. Tím se naše přátelství pomalu hroutilo, dokud si nevšimla jizev na ruce. Chápala mě. Následovala dlouhá série otázek, až jsem nakonec povolil a na všechny odpověděl – a tak poznala mou minulost.

Teď jsem tady - na večírku gymnázia, kde jsem trávil čtyři roky, a chce se mi tancovat, chci zkoušet nové věci a jestli něco rozhodně nechci, tak sedět na místě a odpovídat na otázky. Objednal jsem první panáky, odešel se bavit mezi lidi a Lena jen zírala, jak odcházím, nezastavila mě. Asi se snažila pochopit, co se právě děje. Viděli jsme se naposledy před půl rokem, když jsem jí popisoval, jak chci uniknout bolesti a jak přemýšlím o věcech jako je sebevražda. Proč taková pomlka? Moje hlava plná temných myšlenek rozhodla, že bude lepší se odtrhnout, dokud se vše nevyřeší. Během té doby mi přišlo pár zpráv a mobil nejdříve zvonil pravidelně každý den - později se pomlky mezi snahami o navázání kontaktu prodlužovaly, až můj život nakonec naplňovalo pouze ticho. Nechtěl jsem svým

rozhodnutím nikomu ublížit, naopak to měla být pro okolí úleva od věčně ztrýzněné duše, které nemělo být pomoci. Několikrát jsem vzal nůž a odešel do přírody, kam nikdo nechodí, aby můj plán nebylo možné zastavit. Živě se mi vybavuje představa, jak sedím mezi barevnými stromy a chystám se udělat to, s čím jsem si vždycky pohrával jen v myšlenkách. Sedím tam, držím nůž, zavírám oči. A nic. Nejde to. Vstávám a odcházím, pláču, bolest v hrudi zesiluje a zase si sedám na zem. „Udělej to,“ šeptám sám sobě. V tu chvíli jsem si vzpomněl na citát, který mě držel při životě. „Sebevražda bolest neodnáší, pouze ji předá někomu jinému.“ Nezáleželo na mně. Záleželo na Leně, nikdy bych jí nechtěl ublížit. Musel jsem se s tou bolestí naučit žít.

A dost. Nepřemýšlej o tom. Užij si party, nic ti nechybí. Pozval jsem náhodného člověka na dalšího panáka, on se mi u baru představil a nakonec jsme během konverzace zvládli ještě několik dalších panáků. Dávno je nepočítám, skvěle se bavím, chci navštívit nová místa, jen tak, hned. Zvedám se, chvíli se snažím získat zpátky rovnováhu a hledám nějaké známé tváře, které bych mohl vzít na dobrodružnou výpravu s sebou. „Leno! Ó Leno, ty jsi tady!“ vypravil jsem ze sebe v poklusu. „Pojď, budeme objevovat svět!“ Jestli si doteď nemyslela, že jsem blázen, tak teď už si to myslet musí. Ví, že jsem opilý, ale i přes to vstává a odcházíme ven, do tmy. Jak říkám, nejstarostlivější člověk na planetě. Celou cestu o něčem mluví, ale nejsem schopen ji vnímat, točí se mi celý svět. Posadila mě na obrubník. Vůbec nevím, jak jsem se sem dostal a místo konání je v nedohlednu, ale v tuto chvíli je mi to úplně jedno.

„Mluv se mnou,“ zachytil jsem první slova. „Co ti mám říct?“ zadíval jsem se na ni s úsměvem. „Co to děláš? Proč se takhle chováš?“ Zase otázky. Budu trpělivý. „Jak se chováš?“ Lena se chytila za hlavu. „Vidíš se vůbec? Mluvíš s cizími lidmi, jako by to byli tví nejlepší přátelé. Dřív jsi nebyl schopný ani přijít za mnou. Za mnou! Pořád jenom mluvíš, neposloucháš. Vím o tobě tolik věcí, ale takhle tě neznám.“ Zarazil jsem se. Je to zase tady, nemůžu ze sebe vypravit ani slovo. „Zeptám se tě narovinu... bereš drogy?“ Začal jsem se hystericky smát, ale během chvilky můj smích překazil kašel. „Ne, neberu drogy.“ „Nelžeš mi?“ Prudce jsem vstal. Tahle otázka mi vždycky pila krev. „Lhal jsem ti snad někdy?!“ vyjel jsem. „Ne, ne, promiň. Snažím se tě jen pochopit. Před půl rokem jsi mluvil o sebevraždě a teď je z tebe úplně jiný člověk.“ V tu chvíli mi to došlo. Opravdu



se takhle běžně nechovám, ale není to poprvé, co jsem se takto cítil. Miluju ten pocit, že můžu létat. Sedl jsem si zpátky na obrubník a opřel si hlavu do dlaní. „Já nevím, co mi je,“ zamumlal jsem. Lena se na mě chvílku nechápavě dívala, ale potom si za mnou přisedla, jednou rukou mě obejmula a hlavu si položila na moje rameno. „Když nemáš depresi, jsi běžně takto šťastný?“ zeptala se opatrně. „Ne. Bývá mi i normálně, jako by mi nic nebylo. Jenom cítím prázdno, ale to je to nejmenší po měsících deprese.“ Byl jsem naprosto otevřený. Bylo mi jasné, že můžu říct cokoli, navíc s alkoholem v krvi mi to bylo tak nějak jedno. „Víš, mě to hrozně mrzí. Chtěla bych ti pomoci, strašně moc, ale vůbec nad tím nemáš kontrolu. Nemyslím si, že je v našich silách zlomit to vůlí. Co ten psycholog? Proč jsi tam nešel?“ přišla další otázka, kterou jsem neměl rád. Pomalu se mě zmocňoval smutek. „Nevím. Nešlo to.“

Z tváře mi padala první slza, ale té si Lena nemohla všimnout - byla o mě pořád opřená, a navíc nás zahalovala tma. Seděli jsme tam v tichu, ani jednomu se nechtělo ho prolomit. Čím víc nad vším přemýšlím, tím víc se uvnitř mě rozpadá štěstí, které mě provázelo celým večerem. Najednou jsem neměl zájem tančit. Můj opilý pohled hleděl do země, tělo naprosto vypnulo a začalo si uvědomovat všechny ty hodiny, které jsem nespal. Uvědomilo si i to, kolik kofeinu jsem do sebe

za posledních pár dní dostal, a udělalo se mi zle. Ztěžka dýchám, nejde to. „Co se děje?“ zvedla Lena hlavu. Sesunul jsem hlavu na kolena a snažil se oddychovat. „Mám někoho zavolat?“ navrhla vyděšeně. Hned jsem zvedl ruku a zamával tak, aby pochopila, že nikoho volat nemá. Spustily se další slzy. „Prosím tě sedni si,“ vyšlo ze mě. Poslechla.

Seděli jsme tu další hodinu a moje tělo se konečně trochu uklidnilo. Lena nic neříkala, ale byla tu se mnou, a to bylo všechno, co jsem v tu chvíli potřeboval. „Mám tě ráda,“ řekla najednou. Naplno jsem se rozbrečel. „Máš mě ráda proto, jaký jsem, nebo i přes to, jaký jsem?“ „Mám tě ráda přesně proto, jaký jsi.“ Ani chvílku nezaváhala, ale ani to mi nezabránilo v odpovědi. „Nelži. Ani já nevím, kdo jsem. Chvilku se nedokážu bavit ani s tebou, a potom jdu za lidmi, které vůbec neznám, přesně jak jsi říkala.“ „Ale ty to nechápeš. Rozumím si s tebou, záleží mi na tobě. Neříkám, že je to jednoduchý, ale stojíš mi za to.“

Několikrát jsem se zprudka nadechl a vydechl. Pláč neustával. Cítil jsem se, jako bych uprostřed toho letu spadl.

V hlavě se mi zase objevily všechny ty zlé myšlenky, v hrudi se probudila bolest, která po celou dobu spala, a moje tělo zaplnila beznaděj, smutek, touha všechno ukončit. Nechybělo mi to. Najednou jako bych obrátil o 180 stupňů, nejsem schopen nijak fungovat, neznám radost, chápu jen slova jako jsou bolest, utrpení, smrt. Cítím vinu. Dlouho ještě zírám do země, než se zmůžu na pár slov, a když si všechno pečlivě promyslím v hlavě, konečně Leně odpovím na její otázku.

„Víš, proč nechci jít k psychologovi? Protože se bojím, že mi vezme ty stavy, kde se cítím na vrcholu. Vím, že to není normální a vím, že se to pojí i s těmi obdobími, kdy nechci žít. Ale i když se v těch obdobích neskutečně trápím, ani nevíš jak... tak se v těch dalších cítím tak šťastný. Chci být takto šťastný celý život. Vždycky jsem litoval toho, že nic neumím a nic mi nejde – ani ta fyzika mi přece nešla – ale tohle? Tohle je můj dar.“ Leně se koulela první slza po tváři a já se okamžitě začal omlouvat. Mlčela, tak jsem zmlkl taky. Znovu jsme tu seděli v tichu a přemýšleli nad tím, jak správně podat svou myšlenku tak, aby ji ten druhý pochopil. V duchu jsem odvolával svoje tvrzení a napadlo mě, že mnohem větší dar je možná to, jaké přátelství s Lenou mám i přes to, jak moc jí vzdoruju, i když se mi pouze snaží pomoci.

„Omlouvám se. Možná bych měl přestat poslouchat svoje myšlenky a začít poslouchat tebe... ty to se mnou totiž na rozdíl od nich myslíš dobře.“ Objala mě.

---

## Andělé mezi námi

Lucia Tutková

Od pradávna existují příběhy o nebojácných hrdinech. Legendy, které nás učí, že je něco nad námi. Něco nadpřirozeného. Když se před pěti lety Hugo procházel s přítelkyní po ulicích Londýna, netušil, jak se mu během několika málo okamžiků změni život. Byl zrovna podzim a celé město se nacházelo v mlze, která by se dala krájet. Občas se však objevovaly jasné sluneční paprsky prosvěcující mlhu. Mlhavé počasí jim ovšem nezkazilo skvělou náladu na jejich první společné dovolené.

Procházeli se po Tower Bridge, když vtom sluneční paprsky pronikly mlhou a osvítily nejznámější věž v Anglii, Big Ben. Tak čarovnou krásu Hugo ještě nikdy neviděl. Musel se jít podívat blíž. Přítelkyni, kterou držel za ruku, popadl za pás a rychle ji postrkoval směrem k Big Benu. Když už se k němu blížili, všimli si několika maličkých lidí téměř na vrcholku věže. „Podívej, lásko, na ty lidi nahoře,“ řekl Hugo, „kdo to asi může být?“ Byli to hodináři s techniky, kteří prováděli pravidelnou údržbu. Kontrolovali, jestli jsou hodiny správně nastavené, jestli ručičky nejsou povolené a jestli je vše dobře zabezpečené. Hugo se nemohl nabažit majestátnosti Big Benu. Chtěl si jej obhlédnout ze všech stran. „Miláčku, určitě už tě bolí nohy. Sedni si na lavičku a počkej tady na mě. Já si to mezitím obejdu sám.“ Zanechal tak přítelkyni na místě a sám si jej šel obejít. Při dokončování obchůzky se najednou ozvala rána. Nikdo z lidí u věže nevěděl, co se děje. Všem zpovzdálí to ale bylo jasné. Uvolnila se jedna z ručiček na ciferníku a hrozil její pád. Dav lidí zpanikařil. Všude byl chaos. Hugo pospíchal co nejdále od věže, ale nebylo mu to nic platné. Kolosální ručička hodin se utrhla. Ve vzduchu rotovala snad všemi směry. Šance, že mine Huga, byla mizivá.

Od smrti jej dělily vteřiny. Když vtom kde se vzal, tu se vzal mladík. Vše bylo tak rychlé, že Hugo neviděl jeho tvář. Pohotovým skokem ho srazil k zemi. Ručička spadla jen kousek od nich. Mladík mu zachránil život. K otřesenému Hugovi se začal sbíhat dav lidí. „Jste v pořádku? Nestalo se vám nic?“ křičeli jeden přes druhého. Vyděšený Hugo nereagoval. „Zlatíčko, to jsem já Lenka, je ti dobře?“ Hugo byl stále v transu. „Uhněte, jsem zdravotník,“ ozvalo se. Z davu vyběhla mladá slečna a položila Huga do stabilizované polohy. Po chvilkové agonii se Hugo vzpamatoval. „Kde je? Kde je? Vidíte ho někdo?,“ pronesl roztřepaným hlasem. Měl na mysli tajemného muže, co mu zachránil život. Ať hledal svého zachránce, jak hledal, nenašel jej. Zmizel beze stop. Vyděšený Hugo se cítil nějak zvláště. Bolela jej hlava, bylo mu nevolno, a co bylo divnější, viděl stále měnící se čísla. Svůj stav přisuzoval šoku z incidentu a nepřikládal tedy svým příznakům nějaký smysl. Chytl Lenku za ramena a pomalu spolu odkráčeli do hotelového pokoje. Při vstupu do hotelu, kde počet lidí proti ulici klesal, čísla prořídla. Už jich nebylo tolik, ale stále jich bylo hodně. Poté co s Lenkou dorazili do pokoje, si únavou lehl do postele a hned usnul.

V Londýně nastalo ráno. Byl to úplně jiný den. Žádná mlha. Všude v pokoji byly vidět sluneční paprsky, které dovnitř prokukovaly přes napůl zatažené žaluzie. Přesně v 8:00 zaklepal na dveře poslíček a přinesl mladému páru snídani. „Minutku! Hned jsem tam!“ zvolal Hugo. Posadil se na postel, protřel si oči a rozhlédl se po pokoji. Nikde žádná čísla. Byl celý šťastný. Samou radostí vyskočil na nohy a utíkal ke dveřím. Otevřel dveře a co to? Čísla byla zpět. Vyděsil se. Se strachem v očích přijal od poslíčka ták s královskou snídaní a zabouchl dveře. S tácem došel doprostřed pokoje, kde se nacházel jídelní stůl z masivního dřeva. Položil ták a stále přemýšlel, co se to s ním děje. Dlouze se zadíval na Lenku, která spala tvrdě, jako by byla ponořená do zimního spánku. „Lásko,“ potichu zašeptal, „vstáváme, vstáváme, ručičkama máváme,“ pokračoval hlasitěji. Lenka se začala probouzet. Hugo byl najednou strachem bez sebe. Po probuzení Lenky totiž viděl dlouhou řadu měnících se čísel i u ní. Nic jí ale neřekl. Spokojeně se nasnídali a začali se připravovat na odlet domů. Hugo stále nevěděl, co se s ním děje.

Po přiletu domů čísla stále nemizela. Hugo se se svým problémem nechtěl nikomu svěřit. Vlastně ani nebylo komu. Byl totiž sirotek. Neměl žádné příbuzné ani nejlepší přátele. Měl jen pár známých, kteří by jej považovali za blázna. Jeho nejbližším přítelem a zároveň láskou byla Lenka. Ani jí se však neodvážil nic říct. V hlavě se mu honily různé myšlenky. Co má dělat? Zvládne s tím žít normální život jako doposud?

Lenka se po návratu z Londýna připravovala na tříměsíční lékařskou stáž do USA. Už jako malá holka snila o tom, že se stane lékařkou. Její studijní výsledky byly tak dobré, že dostala příležitost splnit si svůj sen. Hugo vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemohl letět s ní a musel zůstat doma.

„Leni, kdy odlétáš?“ zpovídal ji.

„Dnes večer, ale musím být na letišti dvě hodiny před odletem. Máš mě tam odvézt, zapomněl si snad?“

Hugo bez vydání hlásky jen souhlasně pokývl hlavou, že nezapomněl.

Číslo Huga stále pronásledovala. Všiml si ale určitých rozdílů. Když lidí bylo více i čísel bylo více. Když lidí ubývalo, tak i čísel. Dokonce si všiml, že v přítomnosti Lenky vidí jen jedno dlouhé měnící se číslo. Čím delší dobu měl schopnost vidět tato čísla, tím jasnější byla. U někoho byla nad hlavou, u jiných na nohou. Někteří je měli na zádech, jiní na břichu.

„Měj se krásně, lásko, užij si stáž a vrat' se mi v pořádku,“ rozloučil se Hugo.

„Budeš mi moc chybět, můj Hugíčku. Hned jak budu na místě, zavolám ti!“

Následovala řada dlouhých něžných polibků, pár ohlédnutí přes rameno, konečné zamávání a Hugo byl sám. Úplně sám. Konečně měl možnost zjistit, co se s ním doopravdy děje. Proto se hned vydal k lékaři.

„Další prosím!“ ozvalo se do poloprázdné čekárny.

„Dobrý den, pane doktore.“

„Dobrý den, posaďte se, pane Skřivánku. Co vás trápí?“

„Pane doktore, stala se mi na dovolené v Londýně taková zvláštní příhoda. Procházel jsem se u Big Benu a najednou na mě padala ručička jeho hodin. Nějaký neznámý mladík přiskočil, strhl mě na zem a od té doby vidím všude samá čísla. Jedna jsou vysoká, jiná nižší. Když jsem někde, kde je hodně lidí, i čísel vidím víc, když je někde málo lidí, vidím také méně čísel. Jinak se cítím v naprostém pořádku.“

Doktor se dlouze zamyslel.

„Při poslechu vašeho příběhu se mi zdá, že se jedná o posttraumatický stres, který je způsoben tou událostí, která se vám stala v Londýně. Předepíši vám nějaké léky. Jste ale mladý, myslím si, že se nebude jednat o nic vážného.“

„Děkuji vám moc, pane doktore! Potěšil jste mě. Snad budu brzy v pořádku.“

Hugo spokojeně odešel do lékárny, koupil si tabletky a hned si jednu vzal. Poté se s optimistickou náladou vydal zpátky domů. Uplynulo však několik dnů a změna stále nepřicházela.

Hugo byl zvyklý každé ráno chodit běhat a ani tento den nebyl výjimkou. Trasa byla stejná jako vždy. Vyběhl z domu po Olešnické, poté zatočil vpravo na Masarykovu a běžel na křižovatku Dělnické a Nádražní. A právě tam se stalo něco hrozného. Řidička červené felicie nedala přednost na neoznačené křižovatce a zprava ji smetl kamion. Žena bezvládně seděla v autě. I ona měla u sebe čísla. Byla nízká. Velmi nízká. Hugo strnul. Pomalu mu docházelo, co že jsou to za čísla. Když se odčítalo posledních pár vteřin, Hugo si byl téměř jist, že čísla znamenají odpočet. Odpočet smrti.

Hugo se vyděsil. Co nejrychleji běžel domů tuto situaci zpracovat. Po chvíli sezení na pohovce vstal, vzal si svůj notebook a začal hledat na internetu lidi s podobnými schopnostmi. Hledal ve všech jazycích, ve všech prohlížečích. Nic nenašel. Zdálo se, že je jediným člověkem na světě s tímto darem. Po několika hodinách hledání ale našel zmínku o jedné knize legend. V ní byl popsán příběh jednoho Vikinga s téměř totožnými schopnostmi. Hugo si knihu objednal a zanedlouho mu měla dojít. Byl nestálý. Nevěděl, co se sebou dělat. Doufal, že kniha mu pomůže.

Po týdnu čekání šel Hugo vybrat poštu a byla tam! Rychle jako blesk ji sebral, utíkal na pohovku, roztrhal obal na kousíčky a začal číst.

*„Torheim šestý svého jména byl nevlastní syn náčelníka kmene žijícího nedaleko Thule. Byl nevýrazný, avšak něčím zvláštní. V dětství utekl jen o chloupek smrti, když se nacházel na kraji mola v přístavu. Loď Draken, která měla na přídi špičaté kopí, se zrovna vracela z loupežné výpravy. Foukal silný vítr a loď vjela velkou rychlostí do přístavu a kopí lodi směřovalo přímo na Torheima, když v tom se objevil neznámý cizinec a zachránil jej. Poté o cizinci už nikdo neslyšel, jako by se vypařil.“*

Hugovi bylo jasné, že tato legenda hovoří právě o jeho daru. Začetl se a hltal každé slovo knihy.

*„Torheim dokázal stanovit přesný čas smrti člověka a stal se díky tomu vysoko postaveným Vikingem. Uplynulo několik desetiletí a Torheim jakoby nestárl. Stal se nejstarším žijícím člověkem, kterého kdy Vikingové měli ve svých dějinách. Jednou jel na*

*diplomatickou cestu. Z ní se ale nevrátil. Nikdo neznal příčinu smrti. Šeptalo se jen, že zachránil mladého chlapce před pádem ledové kry ze střeby a poté zmizel.”*

Hugo se zděšením zavřel knihu. Sevřelo se mu hrdlo. Nemohl se hnout. Byl celý strnulý. Bylo mu jasné, že pokud někdy někoho zachrání - zemře.

Roky plynuly a plynuly. Hugo nestárl. Nesmrtelnost se mu líbila. Netrápily jej nemoci, byl šťastný, užíval si života. Trápila ho však myšlenka vlastní smrti. Věděl, že pokud nikoho nezachrání, bude po zemi bloudit jako poutník, stále okolo něho budou lidé jen umírat a on tomu bude pouze přihlížet. I když tělo nestárl, duše ano. Jednou, když se Hugo oddával odpolední procházce po zasněženém zámeckém parku, si všiml mladého páru. Žena tlačící kočárek se usmívala na mladého vojáka, který se nejspíše vracel ze služby. Byla to krásná chvíle. Mladá paní samou radostí z toho, že vidí svého přítele, na chvíli upustila kočárek. Ten se ale po cestě rozjel rovnou směrem z parku ven, kde se nacházela silnice. Hugo se pohotově rozběhl. Nad ničím nepřemýšlel. Za roky běhání měl výbornou kondici a byl si téměř jist, že kočárek dostihne. Cesty v parku byly však namrzlé, kočárek zrychloval a zrychloval. Hugo běžel, co mu síly stačily. V odpoledních hodinách byl provoz ve městě opravdu velký. Kočárek se blížil k cestě. Přejel poslední hrbolky a vypadalo to, že katastrofě se již nedá zabránit. Hugo viděl rychle klesající číslo nad kočárkem, ale rozhodl se ho ignorovat. Nemyslel totiž na nic jiného než na záchranu toho nemluvněte. S vypětím všech sil se odrazil, srazil kočárek do závěje a vypařil se.

---

## Prázdna mysl

Pavla Dordová

Pořád tam ještě leží. Její dokonalá tvář i tělo jsou až smrtelně nehybné, avšak hrudník tuto domněnku vyvrací svými neustálými pohyby nahoru a dolů. Pořád to samé. Hodinu co hodinu a den co den sledovat a kontrolovat práci jejího hrudníku. Vše, co z ní teď mám. Čekám, že každou chvíli otevře oči.. Čekám, až ji

zaplaví šok z toho, co se stalo, a já tam budu. Budu tam s ní hned, jak se probere, a utěším ji. Máminu útěchu bude rozhodně potřebovat. Potom půjdeme domů a mně se konečně, potřech dnech strávených v nemocnici, zavřou oči a upadnu do hlubokého a spokojeného spánku, protože moje dcera bude doma. To by ale musela nejdřív ty svoje dokonalé oči otevřít.

Chytila jsem ji za ruku, z které sálalo teplo potvrzující život, a po dlouhé době opět odtrhla oči od vzdouvajícího se hrudníku k její tváři, která mi byla tak podobná. Hlavu měla pořád pečlivě obvázanou. Každou chvíli by měla přijít sestra na novou kontrolu a převaz, zatímco já si půjdu koupit něco k jídlu, ač se nerada vzdaluji jen na krok. Osamělá slza se mi začala kutálet po mé líci. Po kusu masa, co pro mě nic neznamená. Kus masa, co je naprosto k ničemu! Už nebyla opuštěná. Brečela jsem jako malé dítě, když mu někdo nechce koupit jeho vysněnou hračku. Okamžitě jsem si vzpomněla, jak chtěla Sára své vlastní bicí k Vánocům a ani tento dárek a sen jsem jí nedokázala splnit.

Má dcera Sára chtěla už od svých šesti let hrát na bicí. Jak moc ona po nich toužila! Její nejlepší kamarádka Eliška na ně hrála už od školky a mojí holčičce se to také zalíbilo, když si to mohla vyzkoušet. Šla jsem si ji zrovna vyzvednout z návštěvy, když se ke mně rozběhla ze dveří a pokřikovala na mě:

“Mami! Mami! Eliška má doma bubny!” dívala se mi upřeně do očí a čekala, co řeknu.

“No to je skvělé, Sárinko,” odpověděla jsem jí a přitom ji jemně pohladila po světlých vlasech.

“Mohla bych mít taky bubny?”

“No, zlatíčko...” došel mi dech, když jsem se podívala do její nadšené tváře, “jednou ti je třeba s tatínkem koupíme, když se na ně budeš pilně učit, ano?”

A takto začala obrovská vlna lží. Už od tohoto slibu jsem věděla, že nikdy nebudeme mít tolik peněz, abychom jí toto přání splnili. O trpělivosti ani nemluvě. Natož tak platit nějaké hodiny mlácení do bubnů. Jenomže když jsem viděla ta její očka, jak je na mě nevinně a prosebně upírala, nešlo říct ne. V tomhle byla Sárka přebornice. Všechno si dokázala vyprosit, až na tohle. To se jí nikdy nepovedlo, i když si je přála každé Vánoce. Každý rok si přála jenom jeden jediný, avšak nesplnitelný dárek. Šest let prosila Ježíška v krásně zdobených a prosebných



dopisech s malůvkami jejích překrásných bicích. Už v tom krásném období, kdy se věří na zázraky a kouzla, si naše šikovná dcerka začala navrhopvat svoje vlastní činely a bubny. Vymýšlela si, jak krásně budou vypadat a budou jinak uspořádané než všechny ostatní. Budou se lišit svou originalitou. Své bicí si opravdu navrhla. Dalo by se říct. Už byly specifické. Když se dozvěděla o smutné realitě Vánoc, musela se začít obracet s tímto přáním na nás. Bohužel mnohem častěji než jednou za rok prosila o vysněný dárek.

No, jak jsem řekla, Sára si bicí nikdy nevybojovala. Po její nejnovější úpravě (protože tyto neobyčejné bicí procházely neustálými kontrolami), než se stala ta nehoda, byly bubny pomalovány nějakými zvláštními, ale velmi pěknými a propracovanými symboly, kterým já vůbec nerozumím a podle mé pubert'áčky rozumět ani nemám a nemůžu. Já a Samuel, to je můj manžel, jsme jí je opravdu chtěli moc koupit, moc jsme to plánovali, ale plánovat znamená houby udělat. A teď?

Sedím tu na židli. Promítám o každé chvíli, kdy jsem jí nějak ublížila a zklamala. Její jediný opravdový sen jí nejsme schopni splnit. Kdybychom jí ty bicí koupili, třeba by se nikdy nedala na horolezectví. A kdyby se nedala na horolezectví, tak by nepadala ze skály. Vůbec bychom tu teď vlastně nemuseli být. Byla by obyčejná, krásná neděle. Já se Samuelem bychom seděli na verandě a popíjeli kávu, zatímco by sousedka s paní Kolomovou rozebíraly nejnovější drby. A Sára? Sára by seděla doma na zadku a zuřivě mlátila do všech těch činelů a bubnů, až by z toho celá ulice nadávala.

Nenávidím se za to. Nenávidím se za všechny nestrávené chvíle s ní. Lékaři říkají, že už je opravdu za vodou a už není, čeho se bát. Ale přesto.. Měla tak blízko k smrti. Malinkatý kousíček a byla bych bez dcery. Její pokoj by byl prázdný. Už nikdy bych ji nemohla pokárat, jaký má všude binec a aby si ho uklidila. Ten pokoj už by nebyl její. Nebyl by nikoho. Pouze neurčitá místnost se zahozeným snem, kvůli jednomu nesplněnému dárku. Představa, že bych mohla být opravdu bez dcery mě srazila na kolena tak moc, jako ještě nic v životě. Můj pohled na svět se změnil. A změnilo se taky něco v místnosti.

Vytrhla jsem se z hlubokého přemýšlení. Vím to. Všimla jsem si toho. Její hrud' odmítala dělat její každodenní práci a povinnost. Ona přestala dýchat!

“Ne!” vyskočila jsem ze židle. “Pomoc! Pomozte mi někdo!” začala jsem bušit na dveře, až přiběhl doktor.

## *Sára*

Au, moje oči! Víčka se otvírají tak těžko, jako bych spala sto let. Soustředila jsem se na tuto nelehkou práci, až jsem z toho zadržovala dech. Když jsem vyhrála a konečně spatřila místnost s hystericky pobíhající ženou, co hrozivě křičí, vůbec jsem to nepochopila. Hlavně at' už je konečně potichu, protože mě z toho začala strašně bolet hlava. Až nepřírozeně moc. Konečně přišel nějaký pán ve zvláštním obleku, vypadal jako doktor, pokud nejsem v nějakém jiném ústavu. Když si mě chlap a ta žena všimli, na okamžik se zarazili. V jejich výrazech byla vidět podivná úleva.

Ženě se podlomila kolena, takže tam přede mnou jenom klečela, ale ten chlap se vydal rychlým krokem ke mně. Zachvátil mě strach a v obranném gestu jsem napřáhla ruce před sebe.

“Ne!” vykřikla jsem, “nezkoušejte se ke mně přiblížit!”

“Uklidněte se, Sáro, to je v pořádku,” řekl až nepřírozeně mírným hlasem a pozastavil se.

“Není to v pořádku! Kde přesně to jsem a co tu dělám?! A Sára se nejmenuji!”

Chlap na mě chvilku zíral a pak se udiveně podíval na stále klečící ženu. Najednou jsem byla v naprosté panice a chaosu. Vždyť jsem byla v bílé místnosti, která se nejspíš nacházela v nemocnici. Ale v jakém městě? A co tu dělám? To se mi jako něco stalo? Začala jsem si prohlížet celé tělo, ale všechno se zdálo být v pořádku. Co po mně tedy mohou chtít?

Muž se ženou odešli z místnosti, ač ta žena tedy dobrovolně moc nešla a trvala na tom, že tu se mnou zůstane a snad dokonce i přiblíží. Za tohle jsem mu byla opravdu vděčná. Zůstala jsem tu sama a pocítila mírnou úlevu. Panika konečně odstupovala. Začala jsem přemýšlet, čeho bych byla schopna se dopustit, kdyby se

ke mně tento muž přiblížil. Nejspíš bych ho něčím udeřila do hlavy, protože i když vypadal mile, mohl mi chtít něco udělat.

Se svými myšlenkami jsem byla asi deset minut a i to mi stačilo k tomu, abych zjistila, že je něco opravdu špatně. Hodně špatně. Čím déle jsem přemýšlela, tím více jsem si uvědomovala, že si nemohu na nic vzpomenout. Nejvíce mě zaskočilo, že si nemohu vybavit ani své jméno. Moji rodinu. Přátele. V hlavě jsem neměla vůbec nic, pouze tu ženu a muže. Jako by nic předtím neexistovalo. Copak jsem se právě zrodila? Ne, kdepak. To probíhá jinak, ale jak to mám tedy pochopit? Chci vědět, co se to děje!

“Jmenujete se Sára Prokopová, je vám šestnáct let a žijete v Otaslavicích. Vaše matka je Anna, otec Samuel. Před třemi dny jste byla lézt po skalách. Stala se vám nehoda. Padala jste ze skály a při zajištění lana jste se velmi uhodila do hlavy. Měla jste silný otřes mozku a došlo k vážnému poranění hlavy. Právě jsme zjistili, že došlo ke ztrátě paměti - amnézii. A to velmi silné.”

Právě tohle mi řekl doktor, když jsem mu konečně dovolila se přiblížit a posadit se na židli. Zeptal se mě na pár otázek a myslím, že jsem je zodpověděla správně, protože spokojeně pokyvoval hlavou jako by říkal: “ Přesně tak, mně je to jasné”. Potom to vyklopil a já mlčela.

Čemu mám věřit? Copak všechno to, co mi řekl, má být pravda? Že ta modlíci se žena přede mnou byla ta, které mám říkat “mami”? Co když mi lže? Všechno to může být úplně jinak a já mohu být ve zlém okruhu lží. Nevím, čemu mám věřit. Nechci mu to věřit, ale je to jediná možnost, co se tu zatím nachází.

Odpoledne přišel muž, můj “táta”. Mluvil se mnou, ale z jeho očí byl jasně vidět zmatek a bolest. Bolest, jako jsem viděla pouze u něho a mé “mámy”. Nehodlám jim tak říkat, nemusí to být pravda a zatím se jako moji rodiče nezasloužili. No, zpátky k bolesti. Ta jejich bolest byla tak zdrcující, až mi z toho běhal mráz po zádech. Později jsme tam byli všichni. V jedné bílé místnosti celá rodinka. Bylo to zvláštní. Nenechávala jsem si je moc pustit k tělu. Nevěřila jsem jim.

Uplynulo několik dní a já už si začala na tento zmatek zvykat. Bylo to sice jako zlý sen, ale který nikdy neskončí, takže v něm musíš zůstat. Buď to si zvykneš, nebo to změníš. Jak já bych se zase ráda uhodila do hlavy a usnula. Pak bych se probudila

a všechno by bylo tak, jak má. Ale moji rodiče - říkejme jim tak - už mi nepřípadali tak strašní. Jejich drtivý smutek v očích pořád panoval, ale už mnohem mírnější než dřív. Snažili se a mně to bylo milé a měla jsem je za to ráda. Vyprávěli mi úplně o všem. Moje první slovo, první pád na kole, první pusa a první velká láska. Začala jsem přijímat fakt, že je všechno tak, jak říkal doktor. Že jsem zapomněla. Věřila jsem tomu a bylo to hrozné, avšak konečně jsem měla pocit, že si na tento zlý sen nemusím zvykat, ale mohu ho změnit. Změnit na hezký sen.

Moje hlava už se dala do pořádku a nemusela jsem vypadat jako mumie. Do mého opravdového domova, do domu, se mi nechtělo. Bála jsem se. Ale rozhodla jsem, že se tam alespoň podívám, abych jim udělala radost. Navíc se tolik snažili, abych si zase na všechno vzpomněla a tady tohle mohlo opravdu vyjít.

Nic. Vrátila jsem se zpátky do nemocnice. Ten dům byl... Byl to prostě dům a nebyl ničím zvláštní. Vůbec mi to nepomohlo, akorát jsem cítila hrozivý smutek, stejně jako mí rodiče.

Všechno mi přišlo ztraceno, dokud.. do mého nemocničního pokoje nepřiběhla moje maminka a hned za ní můj udýchaný tatínek. Ve výraze v obličeji měli takové štěstí, až jim z toho oči blýskaly. Zastavili se a jejich pohled byl tak silný, až mě málem probodl. Táta svíral v rukou sedm listů papíru. Oba si sedli vedle mě na postel, každý z jedné strany a významně na mě pohlédli.

“Přeci jenom jsme na něco zapomněli,” řekl.

Podal mi jeden list, druhý, třetí, čtvrtý, pátý a šestý. Na všech těchto, stářím zežloutlých papírech, byly nakreslené překrásné, povědomě nakreslené bubny a činely. A na tom posledním stály samotné originální a odlišné bicí, které jsem já, Sára Prokopová, sama navrhla a schovala do posledního šuplíku mého dřevěného stolu.



## Říci si sbohem

Kateřina Orságová

Ericovy oči měly barvu Atlantského oceánu. Vsadím se, že voda, která omývala útesy nacházející se na jižním pobřeží Anglie, byla stejně chladná jako on. Můj nejlepší kamarád Eric nebyl bezcitný, byl jen nešťastný, uzavřený, jízlivý a trochu cynický. Přestože od malička byl tak trochu zvláštní, až podivínský, ke mně se vždycky choval mile. Dokázal mi porozumět jako nikdo jiný. Připadalo mi, že jsem jediná, na kom mu opravdu v životě záleží. Když jsem se cítila mizerně, mohla jsem mu zavolat třeba i o půlnoci a on byl ochotný mě poslouchat.

Minulé jaro mě Eric přesvědčil, abych s ním jela na výlet. Chtěl mi ukázat své oblíbené místo. Ono pozoruhodné místo jsem znala jen z Ericova vyprávění. Vydali jsme se na útesy Sedm sester.

„Je tu krásně,“ obdivovala jsem úchvatnou přírodu.

„Nejkrásnější útesy v Anglii,“ přikývl.

Společně jsme došli na kraj útesu.

„Nedivím se, že spousta lidí ukončila svůj život právě tady, v přírodě,“ věnoval mi pokřivený úsměv, „daleko od civilizace. Sedm sester tu bude miliony let potom, co lidstvo zanikne.“

„Jo, to je strašný,“ pomalu se mě zmocňovala úzkost.

„Spíš uklidňující.“

„Proč?“ divila jsem se.

„Lidi ničí životní prostředí a chovají se, jako by jim Země patřila, přestože bez nás existovala čtyři a půl miliardy let. Líbí se mi představa, že jednou příroda zahladí stopy po zničující existenci lidstva.“

Souhlasila jsem s ním, avšak pocit úzkosti mě neopouštěl.

„Nechápu, jak může někdo dobrovolně skočit z takové výšky,“ při pohledu na moře dolů z útesu se mi sevřel žaludek.

„Bojíš se výšek?“ zeptal se starostlivě.

„Ne, ale neumím si představit, jak může někdo skočit. Já bych měla strach.“

„Nejde o to nemít strach. Nejtěžší je udělat první krok,“ vysvětloval bez emocí, „když sebereš odvahu, odpoutáš chodidla od země a vzlétneš... O všechno ostatní se postará gravitace.“

Mlčky jsme hleděli na azurový oceán, který se zdál být nekonečný a bez života. Poslouchali jsme šumění moře a hřmot vln tříštících se o sněhově bílou skálu.

Jedné deštivé noci na začátku loňského léta mě probudilo zvonění mobilu. Rozespale jsem zamžourala na displej a přijala hovor: „Haló?“

„Ahoj, tady Eric,“ třásl se mu hlas, „snad jsem tě nevzbudil.“

„Ne,“ zalhala jsem, „ponocuju. Stalo se něco?“

„No jo. Rozešli jsme se,“ zlomil se mu hlas, „dneska.“

„Cože? Jak to?“ šokovala mě představa, že se Ericův dvouletý vztah rozpadl. Věřila jsem, že jim láska vydrží navždycky.

Rozbrečel se. Snažil se mi něco sdělit, ale přes vzlykání mu nebylo rozumět.

„Chceš, abych přijela, kámo?“ dělala jsem si o něj starosti.

„Jo,“ vzlykl, „prosím.“

Ve spěchu jsem se oblékala: „Jsi doma?“

„Jasně,“ popotáhl.

„Do půl hodinky jsem u tebe,“ popadla jsem klíčky od tátova auta. Doufala jsem, že táta spí. Neměla jsem chut' mu vysvětlovat, proč jsem spěchala navštívit nešťastného kamaráda ve tři ráno.

Zaparkovala jsem u Ericova domu a nedočkavě se rozběhla ke vchodu. Postával na verandě. Kouřil.

„Ahoj. Jak je?“

„Čau, Kelly. Je mi fajn,“ odvětil s předstíranou lhostejností.

„Lháři,“ vyplázla jsem na něj jazyk.

Místo odpovědi mi provokativně vyfoukl cigaretový kouř do obličeje.

„Fuj. Víš, že kouření je špatný a zkracuješ si tím život?“ rýpla jsem si.

„Ne asi,“ ušklíbl se, „právě proto kouřím.“

„To není vtipný,“ zamračila jsem se.

„Hm. Pojď dál,“ zahodil cigaretový nedopalek do trávy.

V jeho pokoji se na stole i na zemi povalovaly zmuchlané papíry, obaly od sušenek a jiných sladkostí, nechyběly ani prázdné plechovky od nápojů. Eric odsunul z postele haldu oblečení na podlahu, aby mi udělal místo na sednutí.

„Tak mi konečně řekni, co se stalo,“ pobídla jsem kamaráda.

„No, dneska jsme se šli projít do parku,“ poškrábal se na čele, „nejdřív to vypadalo jako docela normální rande, drželi jsme se za ruce a kecali o všem možným, pak se najednou Davin začal chovat divně.“

„Jak divně?“ nakrčila jsem obočí.

„Zdál se mi nějak nervózní a odtažitej, jako by se se mnou nechtěl líbat.“

„Blbost. Proč by se s tebou tvůj přítel nechtěl líbat?“

„Samozřejmě jsem se ho zeptal, co se děje. Řekl mi, že si musíme promluvit,“ zašklebil se, „pak z něj vypadlo, že se onehdy ožral na párty a podvedl mě s nějakým klukem.“

„Cože?“ nemohla jsem tomu uvěřit.

„Nejvíce mě štve, že Davin celou dobu dělal jakoby nic,“ zamumlal, „asi nechtěl ničit náš čtrnáctiměsíční vztah.“

„To mě mrzí... Bych do něj fakt neřekla... Davin přece skoro nikdy nepil.“

„Přesně. Tím se hájil,“ hořce se zasmál, „prý se to stalo jen jednou... Je mu to moc líto... Miluje mě.“

„Typický kecy,“ věnovala jsem mu soucitný pohled, „kdyby tě opravdu miloval, nikdy by tě nepodvedl.“

„Nejhorší je, že by se nejspíš vůbec neobtěžoval mi sdělit, že se s někým vyspal, pokud by se nedozvěděl, že ten borec má AIDS,“ Eric byl překvapivě chladný, jako by se ho to ani netýkalo.

„Ó můj bože!“ vykřikla jsem zděšeně.

„Takže Davin se od něj nakazil?“ bála jsem se odpovědi.

„Nevím. Chce jít na testy na HIV a měl tu drzost se zeptat, jestli nepůjdu s ním,“ zatnul ruce v pěsti, „tak jsem ho poslal někam.“

„No, ale na ty testy bys asi radši měl zajít,“ řeknu pomalu.

„Však jo. Mám to v plánu,“ zamračil se.

„Co budeš dělat, pokud ty testy dopadnou špatně?“ položila jsem mu otázku, která mě trápila.

„Umřu mladý,“ odvětil cynicky, a zároveň vyhýbavě.

Mlčky jsem ho objala.

„Nikdo nežije věčně, Kelly.“

„Někteří superhrdinové jsou nesmrtelní,“ podotkla jsem.

„No jo. Nechtěl bych. Ještěže nejsem superhrdina,“ zazubil se.

Hlavou mi vířila spousta myšlenek, ale nedokázala jsem je zformulovat do vět. Měla jsem strach. Eric se smrti nebál, což mě děsilo. Ještě víc mě děsil jeho ledový klid.

„Můžu si u vás zajít na záchod?“ zeptala jsem se Erica.

„Jasně. Víš, kde to najdeš, ne?“

Přikývla jsem. U Erica jsem byla na návštěvě mockrát.

Když jsem se sklonila nad umyvadlo, abych si studenou vodou zchladila čelo, všimla jsem si malé rudé skvrnky. Rozhlédla jsem se a spatřila několik červených kapiček na podlaze. Šokovala mě rudá čmouha na zdi, jako by se někdo dotkl stěny zakrvácenými prsty. Znechuceně jsem se otrásla.

„Hele, v koupelně jsem viděla nějaký skvrny od krve.“

Eric tiše zaklel.

„Řekni mi, co se stalo,“ pobídla jsem ho.

„No, trošku jsem se říznul,“ upřel pohled do země, „to nic není.“

„Do čeho?“ neměl žádné viditelné zranění.

Neodpověděl. Provinile se kousal do rtu. Začínala jsem tušit, že si úmyslně ublížil.

Opět. Popadla jsem ho za zápěstí a rychle vyhrnula rukáv jeho mikiny.

„Co sakra děláš, Kelly?“ rozčileně se snažil vykrotit se z mého sevření.

„Dívám se, kam ses říznul tentokrát,“ zamumlala jsem.

Celé jeho předloktí pokrývaly vybledlé jizvy, což mě nepřekvapilo, protože měl už dříve problémy se sebepoškozováním. Neviděla jsem však žádné čerstvé jizvy.

„Promiň,“ pustila jsem jeho ledové zápěstí, „můžu vidět druhou ruku?“

S povzdechem mi ukázal pravé předloktí, které pokrývaly jen staré jizvy:

„Spokojená?“

„Spokojená budu, až mi vysvětlíš, co se ti stalo.“

„Promiň. Sice jsem ti slíbil, že už to nikdy neudělám, ale já musel. Bylo to schválně. Potřeboval jsem... Něco cítit. Jsi našťvaná?“ z hlasu mu číselo zoufalství.

Chtělo se mi brečet: „Ne. Neomlouvej se. To je v pořádku. Kam ses říznul?“

„Do stehen,“ uhnul pohledem, „jen pár jizev. Nejsou moc hluboký.“

„Ach. To muselo bolet,“ něžně jsem mu odhrnula vlasy z čela.

„Ne dost,“ hlesl ochraptělým hlasem, „ani tohle nedokážu udělat pořádně.“



Od té doby mě Eric zavolał ještě několikrát. Snažila jsem se mu pomoci, ale nevěděla jsem jak. Když jsme spolu něco podnikli, pookřál, ale deprese měl stále častěji.

O čtyři měsíce později jsme se s v neděli vydali na pláž. Bylo teplé podzimní odpoledne. Eric se zvláště usmíval. Řídil vypůjčený Land Rover. Seděla jsem vedle něj s piknikovým košíkem plným dobrot. Prozradil mi, že má pro mne překvapení.

Na pláži jsme si udělali malý táborák.

„Posaď se a zavři oči prosím,“ požádal mne, „skočím pro to překvápko do auta.“ Nedočkavě jsem poslechla.

„Můžeš otevřít,“ pobídl mě.

Spatřila jsem Erica, který seděl vedle mne a držel akustickou kytaru.

„Tahle kráska je pro tebe,“ předal mi ji.

„Ááá!“ zaječela jsem nadšeně.

Dlouho jsem si přála pořídit si novou akustickou kytaru. Kytara, kterou jsem měla doma byla začátečnická a hrála jsem na ni snad od třinácti. Eric věděl, že jsem vážně potřebovala novou. Ale zdráhala jsem se tak velký dárek přijmout.

„Líbí se ti?“ usmál se na mě a strčil mi pramen vlasů za ucho.

„Jo, moc! Je boží! Děkuju,“ věnovala jsem mu krátké nemotorné objetí.

„Původně to měl být dárek k tvým dvacetinám, ale nechtělo se mi čekat až do prosince,“ vysvětloval překotně, „navíc by mi v pokoji jen zabírala místo a zbytečně by se na ni prášilo.“

„To jsi neměl. Určitě byla drahá,“ našpulila jsem rty.

Pokrčil rameny: „To neřeš. Chtěl jsem udělat radost své oblíbené kytaristce.“

„Teda. Ještě jednou díky, Ericu. Jsi nejhodnější,“ usmála jsem se dojatě.

„Zahraješ mi něco?“ položil mi ruku kolem ramen.

„Jo, jestli budeš zpívat se mnou. Co chceš?“

„Co třeba moji oblíbenou... Say Goodbye od skupiny Skillet?“ navrhl píseň od naší oblíbené skupiny, o které věděl, že ji umím zahrát i zazpívat, skoro stejně dobře jako on.

„Jasně,“ zadívala jsem se do plápolajícího ohně, „ale chvílku počkej, musím si naladit kytaru.“

„Nemusíš. Už jsem ti ji naladil,“ vypláznul jazyk.

Pozvedla jsem obočí: „Tak teda díky, kámo.“

Začala jsem hrát písničku. Zpívali jsme oba. Eric byl ve zpěvu vážně dobrý, zatímco mně šlo lépe brnkání na kytaru.

Zůstali jsme na pláži až do večera, protože Eric trval na tom, že musíme vidět, jak slunce zapadá do moře. Střídali jsme se ve hře na kytaru. Ve vzduchu jsem cítila vůni moře a sladkých bonbónů marshmallows, které jsme opékali na ohni. Mluvili jsme o všem a zároveň o ničem. Byla jsem šťastná, aniž bych tušila, jak se doopravdy cítil Eric, který se usmíval a dovedně skrýval své skutečné pocity, jako by bylo vše fajn.

Eric mě odvezl domů. Podal mi kytaru z kufru auta. Prohodila jsem, že se uvidíme ve škole. Tvářil se smutně, jako by nechtěl, abych odešla.

„Kelly,“ chytil mne za ruku a podíval se mi do očí, „máš mě ráda?“

„Ano,“ odpověděla jsem zaskočeně, „jasně. Jsi přece můj nejlepší kámoš.“

„Já tě mám taky moc rád, srdíčko,“ políbil mě na tvář.

„No, tak... Ahoj... Zítřka,“ cítila jsem se rozpačitě.

Eric mi mávnul na rozloučenou a odjel.

Znovu a znovu si čtu vzkaz, jenž mi tu zanechal. Důkaz, že nejen láska, ale i přátelství může člověku zlomit srdce.

*Milá Kelly,*

*hodil jsem Ti tento dopis do schránky, když jsi byla ve škole. Doufám, že se ti test z fyziky podařil. Já už to vzdávám.*

*Řekni mým rodičům, že to není jejich chyba. Sice jsem v jejich očích nikdy nebyl dost dobrý, ale není snadné milovat někoho, pro koho je úspěchem dne to, že dokázal vstát z postele či nevykrváct.*

*Jsem HIV pozitivní. Není to ale ten pravý důvod, proč Ti píšu. Víš, že deprese mi ničí život. Jsem unavený a chci, aby byla tahle bolest už u konce. Zbytečně zabírám prostor. Komu budu já a moje depka chybět? Nemá to smysl. Věř mi.*

*Tebe mám moc rád. Jsem Ti vděčný, že jsi tu byla vždy pro mě. Jsi úžasná. Zasloužíš si lepšího kámoše. Nechci Ti ublížit. Beze mě Ti bude líp. A doufám, že jednou založíš vlastní skupinu, kytaristko moje!*

*Pamatuješ si na útesy Sedm Sester? Už vím, jaké je odrazit se od země, vzlétnout a cítit se nespoutaný jako racek, který se řídí střemhlav vstříc vlnám.*

*S láskou Tvůj Eric*

*P. S. Nebreč, srdíčko.*

Uběhlo šest měsíců. Stále se v myšlenkách vracím k jeho dopisu na rozloučenou. Chápu, proč to udělal, ale nevím, zda mu někdy dokážu odpustit. Jak si mohl myslet, že mi bez něj bude lépe? Spletl se. Postrádám ho každý den.

Od té doby, co zemřel Eric, nežiji, ale přežívám. Nic mě nebaví, snad s výjimkou hry na kytaru a spánku. Přerušila jsem na rok vysokoškolské studium. Bydlím u táty, který kolem mě chodí po špičkách. Skoro nevycházím z domu. Nemám žádné přátele. Bez svého nejlepšího kamaráda se cítím osamělá, přestože žiji na přelidněné planetě.

Možná je na čase navštívit útesy. Dlouho jsem se místu, kde se Eric zabil, vyhýbala. Myslím, že jsem konečně připravená.

Popadnu batoh, do kterého sbalím nejnnutnější věci. Do kufru auta hodím akustickou kytaru, kterou si chci vzít s sebou na útesy. Zadáám do GPS navigace souřadnice útesů Sedm Sester a vyrazím.

Kráčím po zelené trávě v bezpečné vzdálenosti od kraje útesů. Nevím, z jakého místa přesně Eric skočil. Půvabná krajina působí stejně mírumilovně a nezměněně, jako když jsem tudy kráčela po kamarádově boku. Slunce prosvítá skrz mraky. Asi chápu, proč si vybral právě toto překrásné místo, omývané zdánlivě nekonečným oceánem.

Začnu hrát na kytaru písničku Say Goodbye od skupiny Skillet, kterou jsem naposled hrála Ericovi na pláži. Tehdy jsem neměla tušení, že plánoval druhý den dopoledne spáchat sebevraždu. Teď zpívám sama. Bez něj to není ono. Moc mi chybí.

Eric chtěl, aby jeho bezvládné tělo odneslo pryč moře, které se skládá z nesmírného množství kapek vody. Kdyby věčnost byla oceánem, celá existence lidstva by se vešla do jedné molekuly vody v širém moři. Ta představa mi připadá současně krásná i děsivá. Eric mi kdysi s úsměvem řekl, že nemá smysl bát se smrti, jelikož i vesmír jednou zanikne. Délka života jedince je možná bizarně krátká, ale já přesto věřím, že život žádného tvora není bezvýznamný. Eric zemřel, podobně jako miliardy lidí před ním a po něm. Život jde dál a já bych měla udělat totéž.

Dohraji poslední tón písně. Po tvářích mi stékají slzy. Zhluboka se nadechnu svěžího vzduchu. Eric mi v dopise na rozloučenou naznačil, že bych měla založit

kapelu. Uvažuji o tom, že to udělám. Hrát v nějaké hudební skupině je mým dlouholetým snem. Eric mě přesvědčoval, že jsem talentovaná a měla bych si víc věřit. Obdivoval, jak dobře mi hra na kytaru jde. Mám pocit, že je načase začít vážně uvažovat o založení kapely. Možná se nikdy nestanu slavnou kytaristkou, ale to neznámá, že bych se nemohla pokusit svůj sen uskutečnit. Vím, že Eric by si přál, abych se proslavila jako kytaristka.

Je zvláštní, že nacházím odvalu zůstat na živu právě na místě, kde můj kamarád sbíral odvalu zemřít. Všichni lidé mají možnost volby, ale někteří mají strach vzít život do vlastních rukou a čekají, až jim padající hvězdy splní všechna přání. Mrzí mě, že tu můj nejlepší přítel není se mnou. Ráda bych se s ním podělila o své rozhodnutí a prozradila mu, že už se nebojím smrti ani bytí.

V srdci nosím spoustu krásných vzpomínek na nezapomenutelného člověka, kterého považuji za důležitého a nepostradatelného, třebaže z hlediska vesmíru se jeho existence jeví jako bezvýznamná.

---

## Můj přítel lišák

Dagmar Stryjová

Když jsem koncem loňského roku onemocněla a již mne přestalo bavit povalovat se jen tak líně v posteli, začala jsem se probírat písemnostmi, které mi krátce před svou smrtí poslal jako poslední pozdrav z daleké Austrálie strýček Oldřich. Z dopisů a častých osobních setkání totiž dobře věděl, že si je uschovám jako milou vzpomínku na něho a že u mne určitě nezapadnou v zapomnění. Mezi různými drobnostmi, které balíček obsahoval, mne na první pohled zaujal malý černý sešitek, do kterého si strýček zapisoval různé příhody ze svého bohatého a pohnutého života. Jedním z nich byla i dojemná vzpomínka na malého čtyřnohého kamaráda, kterého před mnoha lety potkal v buši. Tak se pohodlně posaďte, neboť příběh jejich několikaletého dojemného přátelství právě začíná:

Žiji v jednom z nejkrásnějších velkoměst na světě. Má fantastické pláže, nádherné parky, úžasný přístav s velkolepým mostem, proslulou budovu opery, atmosféru

francouzské Riviéry kombinovanou s velkým průmyslem, obchodem, britským systémem justice a stylem vlády. V tomto skvělém a nádherném velkoměstě Nového Jižního Walesu, které má téměř 4 miliony obyvatel, jezdím již přes 30 let s šestitunovým nákladním automobilem, jímž dodávám a přepravuji přes den zboží a během noci dodávám noviny do stánků pro Sydney Morning Herald.

Kromě toho, že je Sydney úžasné velkoměsto, je také obrovská moderní džungle, ve které musím denně najezdit přes 200 km, a přitom neustále bojovat s dopravním ruchem, časovými termíny dodávek, dopravní policií a svým šéfem. A přesto jsem mezi tím vším lidským hemžením a stresem našel i kousíček Disneylandu. Dovolte mi, abych vám teď vyprávěl, co se mi zde před třiceti roky přihodilo.

Jednoho srpnového dne roku 1987 jsem jel jako již tolikrát před tím po obvyklé trase vedoucí po severní straně přístavu z Hornsby přes Mona Vale Road na pláže Brookvale. Mona Vale Road vede podél Kuringai Chase, což je jeden z našich národních parků. Toho dne jsem zastavil jako obvykle na nejvyšším bodu silnice, abych se rádiem spojil se svou kanceláří, protože z pláže to bylo velmi obtížné. Když jsem hovořil s jejím zaměstnancem, upoutal najednou mou pozornost asi devět metrů od silnice nějaký blíže neurčený pohyb v buši. Rozhodl jsem se, že se do oněch míst podívám, a vydal jsem se tím směrem. Když jsem dorazil k místu, které před chvilkou upoutalo mou pozornost, objevil jsem tam malého, na smrt vyhublého lišáka, který ležel bezmocně na boku, protože zadní nohu měl roztržitěnou kulkou. Okolo něho poletovala hejna dotěrných much, a on se je ve své bezmocnosti snažil marně odehnat. Patrně se dovlekl do těchto míst, kde lidé někdy zastavují, aby posvačili a občerstvili se, proto, že nemohl lovit a umíral hladem a doufal, že zde najde nějaké zbytky potravy. Když mne uviděl, přestal se pohybovat, zavřel oči a položil hlavu na zem. Vrátil jsem se zpátky do svého nákladáku, vzal jsem sendvič a proklínal v duchu manželku, že mi dala zrovna takový malý, a položil jsem ho před něho. Přál jsem si, aby ten bídák, který lišáka postřelil, byl v ten okamžik tady a viděl, co následovalo. Lišáček se začal usilovně plazit pomocí své pravé přední a zadní nožičky po zemi. Jeho přední levá pracka plandala ve vzduchu, a dokonce i roztržitěná zadní noha s sebou šhubala. Vzal jsem si rukavice a postrčil sendvič k jeho hlavě. Zaryl svou čelist do země tak silně, že se díky tomu odrazil a poslední 2 cm doslovně skočil.

Během několika málo vteřin byl sendvič pryč. Avšak okamžitě začal zvracet, a pak ho začal jíst podruhé. Celý ten čas se na mne díval a v jeho očích byl strašný strach. Já jsem plakal a říkal jsem mu: „Neboj se, maličký, já se o tebe postarám, já tě nakrmím.“ Ze všech těch hloupých věcí jsem k němu začal mluvit svým rodným jazykem, což jest čeština. Potom jsem našel odhozený plastový kelímek od zmrzliny. Vyryl jsem v zemi díru, naplnil jsem kelímek minerální vodou, kterou jsem stále vozil ve svém nákladáku, a postavil jej do vyrytého otvoru. A to, co předtím se sendvičem, se nyní opakovalo znovu i s vodou. Musel být bez jídla a pití po celé dny. Vypil toho hodně, a potom pouze zavřel své oči a ležel, jako kdyby byl mrtvý.

Díval se na mne, když jsem odcházel zpátky k automobilu, a já mu znovu říkal česky, aby se nebál, že se vrátím a že se o něj postarám. Musel asi česky rozumět, protože zavřel své hladem trpící oči, znovu si lehl a čekal na mě. Odjel jsem zpátky do St. Ives, koupil jsem nějaké mleté maso a bochník chleba a vydal se na zpáteční cestu k lišáčkovi. Ležel stále na stejném místě. Roztrousil jsem kousky chleba a mletého masa směrem zpátky do buše, kde mohl zůstat ukrytý, vyryl jsem další díru pro vodu a nechal lišáka tam. Když jsem odjížděl, začal se plazit k první hromádce jídla.

Doma máme dva psy a kočku. Tu noc jsem čajzнул všechno jídlo pro kočku i oba psy. Když jsem pak opět jel svou obvyklou noční túru pro Herold, zastavil jsem se tam. Něco vám řeknu. Vypadal jsem jako pořádný idiot, který jde tmavou buší a přitom česky říká: „Neboj se, maličký, to jsem jenom já.“ Byla to tmavá deštivá noc a já jsem ho samozřejmě nemohl vidět, ale věděl jsem, že tam je.

Příští den jsem koupil zase nějaké mleté maso v St. Ives, a když jsem přijel na místo, kde jsem ho včera zanechal, byl tam pořád. Jídlo pro psy a kočku bylo pryč a on ležel pod větví. Viděl jsem pouze jeho nos, oči a uši. Nechal jsem mu tam další jídlo a naplnil jsem plastický kelímek vodou a poté, co jsem k němu zase mluvil česky, jsem ho opustil se slibem, že se zítra vrátím.

Pro následujících pár týdnů to pro mne byla rutina, když jsem se tam zastavil, a v pátek tam nechával více jídla na víkend. Nemohl jsem si dovolit kupovat maso celý ten čas, takže v noci, když jsem dodával do novinových stánků tiskoviny, jsem prohledával popelnice, abych našel zbytky jídla. Jednou, když jsem prohlížel

vnitřek popelnic u Mac Donalda v Brookvale, náhle vedle mne prudce zastavilo policejní auto. Vystoupil z něho starý dobrý přátelský polda, který prohlásil: „Copak ti Fairfax neplatí dost, že se tady musíš hrabat v popelnicích?“ Když jsem mu začal vyprávět dojemný příběh o mém malém čtyřnohém příteli, dal mi svůj sendvič a řekl: „Moje žena dělá mizerné sendviče, ten tvůj krvácející lišák by možná mohl zemřít. Ale prosím, dej mu to.“

Když jsem pak jednoho dne přijel jako obvykle s jídlem opět do buše, čekalo mne malé překvapení. Lišák již neležel jako tolik dnů předtím na svém boku, ale místo toho seděl. Mrtvá noha sice stále visela na kousku kůže, ale on už mohl i kulhat a už se nemusel plazit po boku. To byl pro mne opravdu nádherně krásný den. Už také poznal hluk mého automobilu. Přišel jsem k němu a položil jídlo a vodu asi metr od něho a ustoupil jsem. Teď už se sám bez problémů dobelhal po třech k potravě a hltavě ji začal polykat. Zase jsem na něho chvíli mluvil česky, a pak se vrátil do svého automobilu, zatímco on se začal belhat zpátky do buše. V jeho očích už nebyl strach. Byli jsme přátelé.

Asi tři týdny poté, co se poprvé posadil, se stala další věc. Ten den, když jsem před něj jako obvykle položil jídlo, již k němu nepřišel, pouze se posadil a díval se na mne. Chvíli jsem si myslel, že je nemocný. Ale potom jsem pochopil, že mi tak chce říci na shledanou. Byly to hlavně jeho oči, které mi to říkaly. Ten den jsem zůstal déle. Vyprávěl jsem mu, jak to mají lišky v mé zemi těžké, protože jsou téměř pět měsíců bez jídla, jelikož je všude zima a sníh. A on se konec konců vlastně nemá zase až tak zle. A se slzami v očích jsem odejel. V té době jsem žil ve dvou zcela odlišných světech. V té době totiž právě padla berlínská zeď, a pro mne tím začínala nesmírně vzrušující doba, protože moje rodná zem se pomalu osvobozovala z komunistického jha. Avšak jakmile jsem vstoupil do buše, začínal pro mne zároveň při všem tom stresu a štěstí také úplně jiný a zcela odlišný svět. V tu chvíli jsem sice slyšel vzdálený hukot dopravního ruchu na silnici Mona Vale Rout, ale to bylo to jediné, co mne v tu chvíli spojovalo s mým každodenním životem. Ta nepatrná část buše se totiž pro mne pomalu stala katedrálou. Nejsem poctivý katolík, a i když jsem navštívil chrám sv. Víta v Praze nebo baziliku sv. Petra v Římě či Notre Dame v Paříži, nejbližší bohu jsem byl právě zde, na tomto akru buše, nedaleko Mona Vale Rout. Myslím, že to byl dar lišáka za všechny ty napůl sněžené sendviče, které jsem mu kdy dal. Kříž pro mou

katedrálu tvořily dvě větve eukalyptu, a vždy, kdykoliv jsem sem zavítal, jsem měl onen vřelý pocit, který má člověk při zvláštní příležitosti. Avšak jakmile jsem se vrátil zpět na Mona Vale Rout, stal jsem se opět jen pouhým řidičem nákladáku.

Příští den poté, co se se mnou můj malý lišák rozloučil, již nepřišel. Přesto jsem tam ještě nechal jídlo na několik dalších dnů a vždy jsem se zde na malou chvilku zastavil. Potom jsem přestal. Několik dnů jsem byl smutný, ale zároveň šťastný, že můj malý přítel je již schopen se sám o sebe postarat.

Asi o tři týdny později jsem si v oněch místech opět udělal malou zastávku. Avšak jaké bylo moje překvapení, když jsem svého malého třínohého kamaráda opět uviděl. Byl trochu hubenější, hladovější a také se mi zdálo, že i trochu smutnější. Ale já jsem mu znovu řekl, že se o něj opět postarám. Přestože jsem byl nevýslovně šťastný, že ho zase vidím, byl to pro mne smutný den.

A tak to šlo dalších tři a půl roku. Závod na zpracování kuřat v Asquith se o všem dozvěděl a jeho vedoucí mi řekl, že když budu potřebovat, že mu mohu kdykoliv zavolat, a on mi dá vždy nějaké drůbky a kousky kuřecího masa s prošlou lhůtou. Někdy jsem mému lišákovi nechal mnohem více masa, než mohl zkonzumovat, ale příští den tam nezůstala ani ta nejmenší kostička. Věděl jsem, že není jediný, kdo přichází na večeri. Jednoho dne jsem totiž uviděl velikou goanu, která vyběhla z buše, vzala kus kuřete a vyšplhala se s ním na strom.

Matka příroda je nádherná, ale umí být také velmi krutá. O tom jsem se přesvědčil krátce poté, když jsem jednou našel stopy několika koček a velkého psa, které svědčily o tom, že můj malý přítel se možná ne vždy dostane ke svému dílu potravy. Proto jsem začal nechávat jídlo na třech různých místech, abych mu umožnil zhltnout alespoň nějaký díl potravy. V poslední době jsem ho totiž několik dnů neviděl, protože jsem měl odlišnou trasu a pak jsem byl na dovolené. Když jsem se tu poté opět zastavil, vyšel z buše jenom proto, aby mi řekl: „Jsem stále tady.“ Udělal přitom přede mnou osmičku. Kulhal zleva doprava, avšak hlavu stále natačel ke mně. Asi jednu a půl míle od místa, kde jsem zastavoval, byl policejní výcvikový prostor. Při jedné z mých obvyklých zastávek se policie začala zajímat o to, co tam pohledávám. Když jsem jim vyprávěl dojemný příběh mého



malého lišáčka, bylo mi řečeno: „Ať se ti to v dobrém vrátí.“ Velmi mne to potěšilo.

Jednou v té oblasti vyvrátilo nějaké čtyřstopé vozidlo několik stromů. Když jsem sem tehdy přijel, bylo mi velmi smutno u srdce, a proto jsem se rozhodl, že stromy opět zasadím. Tento čin mi zabral značnou část mého volného času z nadcházejícího víkendu. Stromy jsem znovu usadil do země a podepřel je kameny, aby nespadly. Miloval jsem ten kousek buše. Byl to totiž úplně jiný svět, než ona materialistická džungle, jakou Sydney někdy dokáže být.

Pokaždé, když jsem tam nechával jídlo, jsem se cítil jako ten, kdo zhlédne nějaký pěkný film od Walta Disneye, nebo je v době Vánoc obdarován krásným dárkem, či prostými slovy: „Ať se vám vše v dobrém vrátí.“

Asi o šest měsíců později, když jsem kladl jídlo jako obvykle na známé místo, bylo to počátkem března, ke mně zezadu přistoupil muž. Měl na sobě uniformu jízdni policie a chtěl vědět, co tam pohledávám. Když jsem mu začal vyprávět onen dojemný příběh o malém lišákově, krutě odvětil: „Měl jste toho malého bastarda odpravit.“ Potom udělal polaroidem několik snímků odloženého jídla a řekl, že dostanu pokutu za znečištění přírody a odhazování odpadků. Ačkoliv byl korektní a zdvořilý, dával mi jasně najevo svou nadřazenost, a když skončil, cítil jsem se jako kriminálník. Několik lidí mi poté řeklo, že lišky ohrožují domácí australská zvířata, ale také dodalo, že lišák se třema nohama zajisté nemůže představovat nebezpečí pro nikoho, možná kromě much.

O několik dnů později jsem napsal panu Johnu Lawsovi do rádia 2 UE, který se po přečtení mého dopisu ujal ve svém programu mé obrany. Během několika málo minut po jeho odvysílání volaly do waringhasshirskeho úřadu tisíce lidí na protest proti tomu, jak se ke mně onen příslušník jízdni policie zachoval. Ten večer mi z onoho úřadu zatelefonovali a sdělili, že pokuta, kterou jsem obdržel, bude zrušena. A já znovu začal s lišákovým krmením.

O pár dnů později jsem však obdržel z téhož úřadu velmi strohý a studený dopis, který mne informoval o tom, že ona pokuta sice bude zrušena, ale že bych v krmení neměl dál pokračovat. Věděl jsem, že příslušníci jízdni policie jsou

neustále někde na blízku, a jednou se dokonce dva z nich vydali za mnou s vysílačkami do buše, aby zde našli nějaké, mnou sem položené jídlo a mohli mi tak znovu začít činit obtíže. Muselo je stát určitě spoustu peněz, to neustálé sledování starého hloupého muže a kriplíka zmrzačeného lišáka. A protože opatrnosti není nikdy nazbyt, pokračoval jsem v krmení svého třínohého kamaráda v noci. Jak jsem se již zmínil v úvodu, rozvážel jsem po nocích noviny a nebylo pro mne jistě nikterak zábavné, prodírat se ve čtyři hodiny ráno skrze síť pavouků mokrou buší na místo, kde jsem potkával svého přítele. Také jsem se tam občas zastavil někdy i během dne, abych na něho zavolal, ale on se mi nikdy nezjevil. Až nakonec jednoho dne jsem našel jídlo netknuté. Stejná věc se opakovala i příští den. Ten víkend jsem prohledal celou cestu dolů k rokli. Našel jsem nějaké mrtvé kočky a vrány. Před několika dny jsem si totiž všimnul v místním tisku článku, který obhajoval pokládání strychninových králíčních návnad sloužících k hubení zdejších lišek. Rázem mi bylo jasné, že můj maličký třínohý přítel byl otráven. I když jsem se snažil nechodit do oněch míst, kde jsem ho krmíval, bylo to pro mne velmi smutné a bolestné období.

Nakonec jsem se tam znovu začal zastavovat a s bolestí v srdci znovu vzpomínat na svého maličkého přítele. Jednoho dne jsem v buši opět zpozoroval nějaký pohyb. A zase jsem ho uviděl. Tentokrát však byl úplně bez srsti, jen velmi malý kousek kožíšku na čenichu a na konci ocasu dával tušit, že ona hromádka vyhublých kostí potažených svařetelou kůží byla kdysi mým milovaným lišáčkem. Byl víc mrtev, než na naživu, a co bylo nejhorší, měl ve svých očích zase ten hrozně ustrašený pohled. A co víc, myslel si, že jsem to byl já, kdo ho otrávil. Znovu jsem nasedl do mého automobilu a vrátil se zpět do St. Ives pro mleté maso a pro chleba. A historie našeho věrného přátelství se začala znovu pomalu opakovat.

Pomalou jsem ho odvedl ze starého místa, kde jsem ho začínal krmit a kde tolik vytrpěl, na nové místo a znovu si začínal získávat jeho důvěru. Já jsem mu dával jídlo a on mě věnoval ten malinkatý kousíček Disneylandu, který pro mne tolik znamenal. Přežil také ty strašné požáry v buši, které nás před pár lety postihly. Otázkou je, jak dlouho žije liška? Tehdy mi bylo šedesát čtyři let. A teď, kdy píšu tyto řádky, je mi téměř sedmdesát. Můj maličký přítel je mrtvý. Před třemi měsíci jsem ho viděl naposled. Uslyšel můj náklad'ák a čekal na mě. Když jsem za ním

přišel s jídlem, už k němu nepřišel. Místo toho se zastavil, posadil se přede mnou a opět mi očima začal říkat na shledanou. Najednou jsem si uvědomil, že vypadá strašně zubožený a velmi starý. S pochroumanou zadní nohou, visící po jeho boku, nějak tušil, že se už blíží jeho konec. Seděl jsem blízko něho na skále a s pláčem jsem mu vyprávěl, jak jednoho dne během války moje matka plakala, když mi dávala sendvič. Neřekla mi, proč pláče, a já jsem na to přišel až u oběda, když jsem našel na dvou krajíčkách chleba pouze hořčici. Vyprávěl jsem mu, jak byla zvyklá krmit uprostřed zimy v lese jelena senem, které jsme měli pro naše králíky, a vyprávěl jsem mu i několik dalších smutných okamžiků ze svého života. A to všechno v češtině. A jsem si jistý, že tomu všemu také rozuměl.

Nikdy jsem se svého maličkého přítele nedotkl. Jednoho dne jsem se ho pokusil vyfotografovat, ale jakmile jsem zvedl fotoaparát ke svým očím, rychle utekl. Patrně se mu vybavila pistole z okamžiku, kdy byl postřelen. Tehdy jsme od sebe byli vzdáleni asi tři stopy (necelý metr). Bylo to nejbližší od oné chvíle, kdy jsem ho poprvé umírajícího uviděl. V ten den, kdy jsem ho naposledy uviděl, se však najednou pohnul směrem přímo ke mně a položil svou hlavu přede mne. Pomalu jsem se k němu přiblížil a pohladil jeho hlavu tak, jako to dělám doma svému pejskovi. Krmil jsem ho téměř deset let. A toto chromé a nešťastné zvíře mi přitom poskytovalo tolik radosti. Díky němu jsem se stal jiným a lepším člověkem. V ten moment, kdy jsem ho pohladil, jsem si uvědomil, že teď za mnou nepřišel proto, abych ho nakrmil, ale že mi přišel poděkovat za všechno, co jsem pro něho udělal. Jako by věděl, že mu rozumím, jemně se ode mne odtáhl a aniž by si povšimnul jídla, tiše se odbelhal zpět do buše. V ten okamžik jsem pochopil, že už definitivně a navždy odchází z mého života. Předtím jsem byl zvyklý mu dávat jídlo do vykotlaného dutého stromu a přikrývat je plochými kameny, aby mu ho ptáci nevyklovali. Byl zvyklý stát na svých třech tlapkách a kameny opatrně odsunout čenichem. Asi o tři dny později zůstaly kameny ležet neporušené. A tehdy jsem věděl, že již opravdu nadobro odešel z mého života.

Tisíce starých paní krmí v každé světové metropoli vrabce a holuby. Nic zvláštního. To, co bylo tak zvláštní, byla možná ona dlouhá doba, po kterou trvalo naše přátelství. On, divoké zvíře, a já, řidič nákladáku na Mona Vale Road.

## Významné kulturní a komunitní centrum Vyškova

### Zajišťujeme, poskytujeme, pořádáme:

- půjčování
  - kvalitních knih z oblasti beletrie a společensko-vědní literatury pro dospělé i dětské čtenáře
  - CD nosičů – hudebních i audioknih
  - denního tisku, odborných časopisů a společenských magazínů
  - regionální literatury
  - čteček elektronických knih
  - deštníků
- besedy s autory, křty knih, vzdělávací pořady
- hudební pořady s velkoplošnou projekcí
- aktivizační programy – trénink paměti a kroužek zábavné logiky
- práce s dětmi a mládeží – besedy, hry, soutěže
- pořádání výstav a vernisáží
- Akademie 3. věku – vzdělávání pro seniory
- S kočárkem do knihovny – besedy pro maminky i tatínky na RD
- Pojd'me si zazpívat s ...
- internet pro veřejnost
- služby a integrační programy pro handicapované spoluobčany, např. rozvoz knih pro imobilní čtenáře
- knihovnicko-bibliografické lekce
- vypracování rešerší, bibliografické a faktografické informace
- meziknihovní výpůjční služba
- reprografické služby pro veřejnost
- databáze e-mailů pro oznamování akcí a knižních novinek
- zasílání upozornění před koncem výpůjční doby a platnosti průkazu
- připojení na Wi-Fi v budově knihovny zdarma
- pověřená knihovna – poradenská a konzultační činnost, nákup a distribuce výměnných souborů pro knihovny obcí regionu



## Klub přátel KKD

Spolek založený na podporu čtenářství ve všech věkových kategoriích a sociálních skupinách.

K naplnění tohoto cíle pořádá společensko vzdělávací a kulturní akce:

**Literární čaje** – setkávání s významnými osobnostmi současné české literatury a kultury

**Literární toulky** – tematické zájezdy po místech spjatých se životem či dílem osobností české kultury

**Večery pod lampou** – tematické hudebně-literární pořady

Klub také finančně podporuje projekty Knihovny Karla Dvořáčka určené dětem a mládeži.

Klub přátel KKD

Nádražní 4

682 01 Vyškov

[www.klubpratelkkd.cz](http://www.klubpratelkkd.cz)



## Poslání nadace

Posláním nadace je podporovat vytváření podmínek pro plnohodnotný život lidí regionu nezávisle na jejich věku, sociálním postavení či zdravotním stavu. Za tímto účelem nadace každoročně vyhlašuje grantové řízení, ve kterém podporuje veřejně prospěšné projekty neziskových organizací ve městě Vyškově a v okrese Vyškov.

Cílem nadace je monitorovat potřeby a priority komunity a získávat finanční prostředky na jejich podporu.

**Tři brány**  
**komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci**

Dukelská 121/6

682 01 Vyškov

Tel.: 603 798 031

e-mail: [nadace@tribrany.cz](mailto:nadace@tribrany.cz)

[www.tribrany.cz](http://www.tribrany.cz)

**Číslo účtu: 201781448/0600**



Tento Sborník vydaly společně Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově, Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Vyškov a Klub přátel KKD v březnu 2017.

K vydání připravila Zdeňka Adlerová.

Vychází za finanční podpory Komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Tři brány.